

Stadsbank ***Oost Nederland***

Jaarstukken 2015

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	5
Jaarverslag 2015	6
1.1 De organisatie.....	6
1.1.1 Kerngegevens 2015.....	6
1.1.2 Bestuurlijke structuur	6
1.1.3 Organisatiestructuur van Stadsbank Oost Nederland.....	8
1.1.4 Het werkgebied van de bank	9
1.2 Bericht van het Dagelijks Bestuur.....	10
1.2.1 Doelstelling van Stadsbank Oost Nederland	10
1.2.2 Bestuur.....	11
1.2.3 Dienstverlening van Stadsbank Oost Nederland	11
1.3 Bedrijfsvoering 2015.....	12
1.3.1 Autonome ontwikkelingen 2015	12
1.3.2 Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid	12
1.4 Programmaverantwoording	13
1.4.1 Programma: Algemeen Bestuur	13
1.4.2 Programma: Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	16
1.5 Verplichte paragrafen.....	22
1.5.1 Weerstandsvermogen	22
1.5.2 Risico's	24
1.5.3 Onderhoud kapitaalgoederen	26
1.5.4 Financiering.....	26
1.5.5 Verbonden partijen.....	27
1.5.6 Bedrijfsvoering	27
Jaarrekening 2015	29
2.1 Balans per 31 december 2015.....	29
2.2 Overzicht van de Baten en Lasten in de Jaarrekening 2015.....	30
2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	30
Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening	30
2.3.1 Activa	31
2.3.2 Passiva	32
2.4 Toelichting op de Balans.....	34
2.4.1 Activa	34

2.4.2	Passiva	37
2.5	Toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening	42
2.5.1	Algemeen Bestuur	42
2.5.2	Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	44
2.5.3	Toelichting resultaat voor en na bestemming (mutaties in reserves)	45
2.6	Sisa	46
	Overige gegevens	47
3.1	Controleverklaring	47
3.2	Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening 2015 en resultaat-bestemming	48
	Bijlagen	49
	Categorische indeling rekening	50
	Resultaat 2015	51
	Berekening van de afrekening met de deelnemende gemeenten over het jaar 2015	52
	Statistische gegevens	54

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2015 van de Gemeenschappelijke Regeling Stadsbank Oost Nederland. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag 2015, de jaarrekening 2015 en een aantal bijlagen. Het jaar 2015 wordt afgesloten met een positief saldo van € 18.800.

De Stadsbank heeft in 2015 op drie locaties in het werkgebied (Lochem, Haaksbergen en Almelo) voor raadsleden presentaties verzorgd over de problematiek van schulden en de dienstverlening die daarbij kan worden geboden.

In de toekomstige dienstverlening richting de gemeenten staat 'maatwerk' en 'innovatie' centraal. Deze dienstverlening vindt met ingang van 2016 plaats in het nieuwe dienstverleningsmodel, dat in 2015 succesvol is geïmplementeerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van moderne geautomatiseerde systemen en zijn de werkprocessen verder gedigitaliseerd.

Het nieuwe dienstverleningsmodel speelt in op de ontwikkelingen in het Sociaal Domein, waarbij zoveel mogelijk op locatie dichtbij de klant wordt gewerkt, in samenwerking met diverse maatschappelijke instanties. Daarbij past een vereenvoudigd en transparant bekostigingsmodel voor gemeenten, dat zowel de kenmerken solidariteit als flexibiliteit bevat.

Voor een inhoudelijk verslag van de verrichte activiteiten van de Stadsbank verwijs ik u naar het bericht van het Dagelijks Bestuur (paragraaf 1.2.).

De Stadsbank gaat met het nieuwe dienstverlenings- en bekostigingsmodel vol vertrouwen de toekomst tegemoet als de schulddienstverlener voor klanten van de deelnemende gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling.

Enschede, maart 2016

Dhr. Drs. P.G. Welman

Voorzitter Dagelijks Bestuur

Jaarverslag 2015

1.1 De organisatie

Stadsbank Oost Nederland is een Gemeenschappelijke Regeling. Wij zijn 'van en voor' gemeenten. Onze missie is om de financiële weerbaarheid en eigen kracht van huishoudens te versterken. Dit doen we door voortdurend te bouwen aan een betrouwbare, transparante en kwalitatief hoogwaardige uitvoeringsorganisatie, die samen met klanten duurzame resultaten boekt en zich daarover altijd maatschappelijk verantwoordt.

1.1.1 Kerngegevens 2015

Stadsbank Oost Nederland heeft 22 aangesloten gemeenten verdeeld over drie werkgebieden. De hoofdvestiging van de organisatie is gevestigd in Enschede.

Kerngegevens Stadsbank Oost Nederland		
Algemeen	2015	2014
Aangesloten gemeenten	22	22
Werkgebieden	3	3
Inwoners werkgebied *	900.432	901.361
Huishoudens *	385.443	383.607

* Demografische kerncijfers per gemeente 2015, december 2015, CBS

1.1.2 Bestuurlijke structuur

Het Algemeen Bestuur (2014 – 2018)

Elke aangesloten gemeente wijst uit haar raad dan wel college één lid aan voor het Algemeen Bestuur. Elk lid van het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering één stem. De vergaderingen van het Algemeen Bestuur zijn openbaar.

Het Algemeen Bestuur heeft in 2015 twee keer vergaderd.

De samenstelling van het Algemeen Bestuur is per 31 december 2015 als volgt:

Het Algemeen Bestuur			
Gemeente	Lid	Gemeente	Lid
Aalten	Dhr. F. Diersen	Lochem	Dhr. J. Kottelenberg
Almelo	Dhr. F. J. Cornelissen	Losser	Dhr. J.F. Hassink
Berkelland	Dhr. J.B. Boer	Montferland	Mevr. I.T.J.M. Wolsing
Borne	Dhr. M.J.R. Kotteman	Oldenzaal	Dhr. R.G.H. Christenhusz
Bronckhorst	Dhr. P. Seesing	Oost Gelre	Mevr. M.G. Frank
Dinkelland	Mevr. J.B.M. Zwiep	Oude IJsselstreek	Dhr. P. van de Wardt
Enschede	Dhr. P.G. Welman	Rijssen-Holten	Dhr. B. Beens
Haaksbergen	Mevr. A. Nijhuis	Tubbergen	Dhr. R.H. de Witte
Hellendoorn	Mevr. J.H. vd Dolder	Twenterand	Dhr. G.J. Binnenmars
Hengelo (Ov)	Mevr. M.H. ten Heuw	Wierden	Dhr. T.P. de Putter
Hof van Twente	Dhr. P. v. Zwanenburg	Winterswijk	Dhr. D.W. Aalderink

Het Dagelijks Bestuur (2014-2018)

Aan het begin van de zittingsperiode van het bestuur benoemen de leden van het Algemeen Bestuur uit hun midden het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit acht leden. Statutair maken de Algemeen Bestuursleden van de gemeenten Almelo, Enschede en Hengelo deel uit van het Dagelijks Bestuur.

Elk lid van het Dagelijks Bestuur heeft in de vergadering één stem. Bij het staken van stemmen beslist de stem van de voorzitter.

Het Dagelijks Bestuur heeft in 2015 zes keer vergaderd.

Het Dagelijks Bestuur	
Naam	Functie
Dhr. P.G. Welman	Voorzitter
Mevr. I.T.J.M. Wolsing	Vice-voorzitter
Mevr. M.H. ten Heuw	Lid
Dhr. D.W. Aalderink	Lid
Dhr. R.G.H. Christenhusz	Lid
Dhr. F. J. Cornelissen	Lid
Dhr. G.J. Binnenmars	Lid
Dhr. P. v. Zwanenburg	Lid

De heer P.G. Welman is voorzitter van het Algemeen Bestuur.

De heer R.S.R. de Ruiter, sectormanager Publieksdiensten en Sociale Zaken bij de gemeente Hengelo is secretaris van het bestuur.

Het Platform

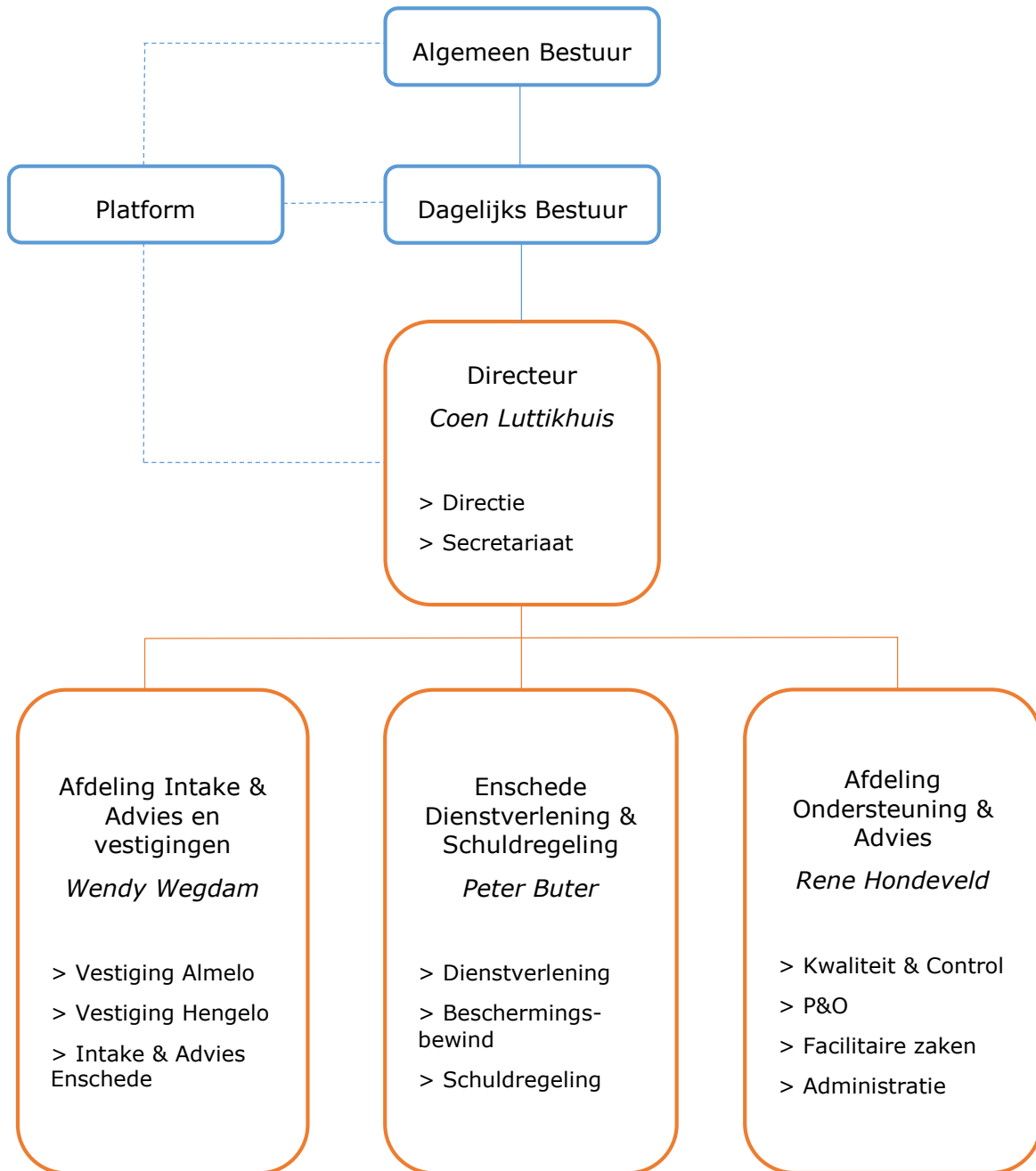
Het Platform is een permanente ambtelijke adviescommissie aan zowel het bestuur als de directeur van de bank. Het Platform geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het bestuur en de directie inzake het beleid en de bedrijfsvoering van de bank.

De voorzitter van het Platform wordt door het Algemeen Bestuur benoemd en neemt als adviseur deel aan de vergaderingen van zowel het Algemeen – als het Dagelijks Bestuur. De heer J.H. Scholtens, hoofd Afdeling Sociaal Economische Zaken bij de gemeente Almelo, is door het Algemeen Bestuur tot voorzitter van het Platform benoemd.

De vergaderingen worden in principe gepland vlak voor bestuursvergaderingen met de mogelijkheid om ook tussendoor vergaderingen in te plannen. In het jaar 2015 hebben een zevental vergaderingen plaatsgevonden.

Het jaar 2015 stond o.a. in teken van de nadere uitwerking en invulling van het nieuwe dienstverleningsmodel.

1.1.3 Organisatiestructuur van Stadsbank Oost Nederland

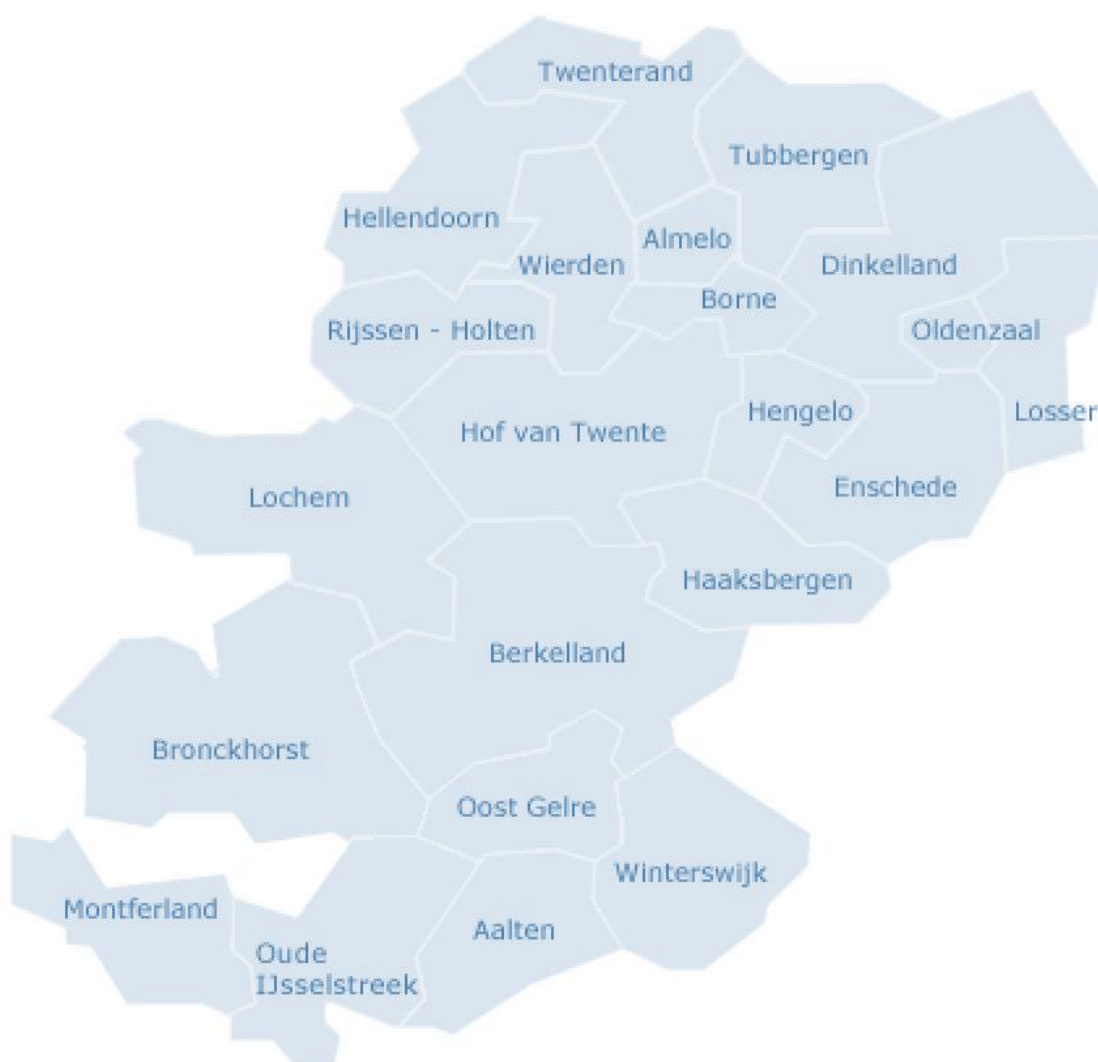
Dit betreft de organisatiestructuur tot en met 31 december 2015. Vanaf 1 januari 2016 start de Stadsbank Oost Nederland met een nieuwe organisatiestructuur die past bij het nieuwe dienstverleningsmodel.

1.1.4 Het werkgebied van de bank

Het werkgebied van de bank bestaat uit de 22 bij de gemeenschappelijke regeling aangesloten gemeenten. In dit werkgebied wonen 900.432 inwoners verdeeld over 385.443 huishoudens (bron CBS, december 2015).

Het werkgebied is op geografische gronden en gemeentelijke samenwerkingsverbanden verdeeld. Stadsbank Oost Nederland werkt op locatie in 22 gemeenten en kent als hoofdvesting Enschede.

De tweeëntwintig gemeenten van Stadsbank Oost Nederland waren in 2015 als volgt ingedeeld:

Werkgebieden	
Werkgebied	Gemeente
Almelo	Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden.
Enschede	Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Enschede, Haaksbergen, Lochem, Losser, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.
Hengelo	Borne, Dinkelland, Hengelo, Hof van Twente en Oldenzaal.

1.2 Bericht van het Dagelijks Bestuur

1.2.1 Doelstelling van Stadsbank Oost Nederland

De Stadsbank Oost Nederland is een Gemeenschappelijke Regeling. Wij zijn “van en voor” gemeenten. Onze missie is om financiële weerbaarheid en eigen kracht van huishoudens te versterken. Dat doen we door te blijven bouwen aan een betrouwbare, transparante en kwalitatief hoogwaardige uitvoeringsorganisatie, die samen met klanten duurzame resultaten boekt en zich daarover altijd maatschappelijk verantwoordt.

Vanuit deze missie en visie heeft de Stadsbank als doelstelling om haar schulddienstverlening maatwerkgericht en zo dicht mogelijk bij de klant te verrichten. Daarbij moet naar een duurzame oplossing voor de klant worden gezocht. De organisatie is gespecialiseerd in de ‘bancaire’ taken en krijgt steeds sterker een basisprofiel als 2e lijnsvoorziening voor schulddienstverlening voor de aangesloten gemeenten.

De Stadsbank is in de tweede helft van 2015 gestart met de implementatie van het nieuwe dienstverleningsmodel, dat antwoord geeft op nieuwe vragen en verwachtingen van klanten en is verweven met de nieuwe oplossingen die gemeenten kiezen binnen het gemeentelijke sociale domein. De nieuwe werkprocessen zijn gericht op klantvriendelijkheid, snelle doorlooptijden, één aanspreekpunt voor de klant en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op basis van maatwerk. Dit alles zoveel mogelijk op locatie dichtbij de klant. Zowel de klanten, gemeenten als medewerkers van de Stadsbank zijn enthousiast over de bereikte resultaten in de pilot.

Het nieuwe dienstverleningsmodel wordt per 1 januari 2016 toegepast. De Stadsbank is getransformeerd van een organisatie met verschillende functionele afdelingen naar een organisatie die integraal rondom de klant is georganiseerd. Er zijn integrale klantteams samen per regio een gebiedsteam. De gebiedsteams worden ondersteund door een met klantmanagers gevormd met verschillende disciplines. Meerdere klantteams vormen centrale administratieve backoffice en een centrale beleidsadvies eenheid.

In de lijn met deze ontwikkelingen is de vestiging in Enschede in de tweede helft van 2015 gemoderniseerd. Ook de portal ‘Mijn Stadsbank’ heeft in 2015 een metamorfose ondergaan en biedt klanten nóg meer financieel inzicht in hun situatie. Bovendien heeft de klant nu meer mogelijkheden gekregen om zaken zelf digitaal en daarmee efficiënter te regelen.

In de dienstverlening richting gemeenten staan “maatwerk” en “innovatie” centraal. Belangrijk daarbij is dat een open en transparante dialoog met de opdrachtgevers plaatsvindt en dat de bank zich door gemeenten op open wijze laat aanspreken op de kwaliteit van de dienstverlening. Daarbij past een vereenvoudigd en transparant bekostigingsmodel, dat met ingang van 2016 wordt toegepast.

De bank is lid van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK), de belangenvereniging van gemeentelijke kredietbanken, publieke instellingen en bedrijven die mensen met schulden helpen. Daarnaast is de bank aangesloten bij Sociale Banken Nederland (SBN), een samenwerkingsverband van kredietbanken en bij de Stichting Bureau Krediet Registratie (BKR) te Tiel.

1.2.2 Bestuur

Het Algemeen Bestuur heeft in 2015 twee maal vergaderd.

Op 25 juni 2015 is het voorstel "Vormgeving gemeenschappelijke basis & solidariteit binnen GR SON" gepresenteerd en heeft het Algemeen bestuur unaniem tot vaststelling van de opgenomen beslispunten besloten.

Daarnaast zijn de jaarstukken 2014, de Voorjaarsnota 2015, inclusief begrotingswijziging en de Primitieve begroting 2016 vastgesteld. Het Algemeen bestuur heeft kennis genomen van het 'Verslag Financiële Rechtmatigheid' en de Managementletter 2014.

De notitie 'Wijziging GR Stadsbank Oost Nederland' is ter informatie aan het Algemeen bestuur aangeboden en besproken.

Tijdens de tweede vergadering van 26 november heeft het Algemeen Bestuur de Najaarsnota 2015 en Primaire Begroting 2016 vastgesteld en kennisgenomen van de Managementletter 2015.

Daarnaast zijn de afspraken en rekenregels voor de overname van de intake door gemeenten in het nieuwe dienstverleningsmodel vastgesteld. Verder zijn de nieuwe nota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing', het Treasurystatuut 2015 en de conversietabel HR21 SON behandeld en vastgesteld.

1.2.3 Dienstverlening van Stadsbank Oost Nederland

De Stadsbank ondersteunt de aangesloten gemeenten bij het gemeentelijk beleid ter bevordering van de maatschappelijke participatie van hun burgers, mede gericht op de 'bancaire taken' voor schuldhulpverlening. Hierbij wordt geanticipeerd op de ontwikkelingen in het Sociaal Domein. Er wordt maatwerk geleverd, zoveel mogelijk op locatie dichtbij de klant. De dienstverlening van de Stadsbank bestond in 2015 uit:

- Preventie- en voorlichtingsactiviteiten gericht op het voorkomen van financiële instabiliteit en verschuldiging.
- Het geven van advies over het creëren van financiële stabiliteit, het oplossen van schulden en het adviseren over het wegnemen van deficiënties die hebben geleid tot de financieel problematische situatie.
- Kredietmogelijkheden aan personen die voldoen aan de "Fido-criteria". De bank hanteert hierbij maatschappelijk verantwoorde rentepercentages.
- Budgetbeheer ter borging van de stabiliteit in de betaling van primaire lasten van het huishouden en ter ondersteuning van het herstel van de financiële zelfredzaamheid, zodat (verdere) verschuldiging kan worden voorkomen.
- Meerderjarigenbewind aan personen die blijvend niet bij machte zijn zelfstandig de eigen financiën te beheren.
- Voorliggende voorziening voor meerderjarigenbewind (BudgetZeker) aan personen die tijdelijk niet bij machte zijn zelfstandig de eigen financiën te beheren.
- Bemiddeling tussen schuldenaar en schuldeisers om tot een minnelijke schuldregeling te komen en ter voorkoming van maatschappelijke uitval.
- Beheer minnelijke regelingen ter borging van een minnelijke regeling en ter ondersteuning van een eventuele re-integratie op de arbeidsmarkt.
- De afgifte van de verklaring en het ondersteunen bij het opstellen van het verzoekschrift conform de Faillissementswet inzake de toelating tot de wettelijke schuldsanering.

1.3 Bedrijfsvoering 2015

1.3.1 Autonome ontwikkelingen 2015

Het aantal indicatiestellingen is met 14% gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar (2015: 2.591; 2014: 3.027). Ook het aantal geopende Budgetbeheerrekeningen is gedaald ten opzichte van 2014, met bijna 17%. Het aantal schuldregelingsovereenkomsten is in vergelijking met 2014 afgenomen met 18%.

Onder andere door de introductie van de telefonische scan kan doelmatiger worden geïndiceerd en/of doorverwezen.

Hiertegenover staat een verdere toeloop op beschermingsbewind (actief 2015: 950 actief 2014: 870). De door de Stadsbank in 2015 geïntroduceerde voorliggende voorziening BudgetZeker biedt mogelijkheden om de toestroom naar beschermingsbewind te beperken voor klanten die op termijn wel de potentie hebben om financieel zelfredzaam te zijn.

Het aantal verstrekte kredieten is in 2015 met 13% gestegen. Dit houdt mede verband met de toename van leningen onder borg voor statushouders.

1.3.2 Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid

Om de doelmatigheid en de rechtmatigheid te borgen zijn door de organisatie het afgelopen jaar de volgende maatregelen getroffen:

1. Doelmatig aanwenden financiële middelen - Afsluiten van kortlopende inkoopcontracten en verdergaande digitalisering en automatisering van processen. Bij het afsluiten van flexibele arbeidscontracten rekening houden met de autonome ontwikkelingen van de dienstenafname en de invoering van het nieuwe dienstverleningsmodel.

2. Inzicht in de doelmatigheid - Koppeling van het dienstenaanbod aan formatie en exploitatie. Maandelijks door middel van een dashboard op medewerkersniveau inzicht geven in de ontwikkelingen van de sturingsindicatoren van de primaire processen. Tweemaandelijks op managementniveau rapporteren over de formatieve en financiële situatie en ontwikkeling van de Stadsbank.

3. Doelmatige verkrijging van middelen - De overtollige middelen worden overeenkomstig het Treasurystatuut in een deposito met rente typische looptijd van 3 maanden gehouden bij ABN AMRO.

4. Inzicht in de rechtmatigheid - De interne controle is uitgewerkt, conform het door het Algemeen Bestuur vastgestelde Controleprotocol van de bank. Op basis hiervan verricht de accountant een interim-controle in het najaar en rapporteert hierover in de Managementletter aan het management en het Dagelijks Bestuur. Daarnaast maakt de accountant een Verslag van Bevindingen, naar aanleiding van de controle van de jaarrekening.

Rechtmatigheid- en kwaliteitscontrole

Gedurende het jaar worden steekproefsgewijs controles verricht door het onderdeel Advies & Control van de afdeling Ondersteuning & Advies.

De inzet is om alle bedrijfsprocessen zo efficiënt mogelijk en volgens de voorschriften uit te voeren. De medewerkers van de bank kunnen hierbij gebruik maken van diverse instructies, zoals bijvoorbeeld het Kwaliteitshandboek.

De kwaliteitscontrole vindt op verschillende inputgegevens en sturingsindicatoren plaats. Afwijkingen van de norm worden geregistreerd en hierover wordt gerapporteerd naar de betrokkenen. Naar aanleiding hiervan vinden herstelacties plaats, die worden gemonitord door Advies & Control. Indien van toepassing worden de (werk)processen hierop aangepast.

1.4 Programmaverantwoording

Voor u ligt de programma verantwoording over het jaar 2015. Deze voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

De bank kent twee programma's: het programma *Algemeen Bestuur* en het programma *Financieel – maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen*.

Het programma *Algemeen Bestuur* heeft betrekking op het 'besturen' van de bank door het Algemeen en Dagelijks Bestuur en de niet product- of dienstverlening-gerichte ontwikkelingen binnen de bank met het oog op een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering.

In het programma *Financieel – maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen* vallen alle 'primaire' producten en diensten van de bank.

1.4.1 Programma: Algemeen Bestuur

Resultaten

Het programma *Algemeen Bestuur* omvat de volgende bestuursproducten: *bestuursorganen* en *bestuursondersteuning*. Tevens behoren tot dit programma de niet product-/dienstverlening specifieke activiteiten en voorzieningen gericht op een effectief en efficiënt beheer van de bedrijfsvoering.

Bestuursorganen

Het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur geven sturing aan- en reageren op de bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen. Deze sturing is steeds gericht op een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering bij de bank.

Bestuursondersteuning

Het management legt door middel van de *Voorjaarsnota 2015* en de *Najaarsnota 2015* periodiek verantwoording af aan het bestuur over het gevoerde beleid en de verzorgde dienstverlening.

Vanuit de afdeling Ondersteuning & Advies vindt de algemene interne ondersteuning aan de diverse organisatieonderdelen en het management plaats. Bij de algemeen interne ondersteuning gaat het onder meer om de personeelszorg, communicatie, juridische zaken, de centrale klantadministratie, de organisatie- en eigen financiële administratie, de kwantitatieve, kwalitatieve en financiële informatievoorziening en de facilitaire ondersteuning.

Gerealiseerde activiteiten

Communicatie

1. Bestuur

Het Algemeen Bestuur heeft dit jaar twee keer vergaderd. Het Dagelijks Bestuur heeft in 2015 zes reguliere en geen extra vergaderingen gehouden.

2. Platform

Het Platform is een adviesorgaan voor zowel het Bestuur als de directie van Stadsbank Oost Nederland. Alle bij de gemeenschappelijke regeling aangesloten gemeenten nemen deel in het Platform. Het Platform adviseert zowel op verzoek als zelfstandig het Bestuur en de directie over ontwikkelingen in de schulddienstverlening. Het Platform heeft in 2015 zeven keer vergaderd. Het Platform wordt terzijde gestaan door de directie en wordt ambtelijk ondersteund.

3. Informatievoorziening

Stadsbank Oost Nederland vindt het belangrijk de deelnemende gemeenten goed te informeren over de ontwikkeling van de SON-dienstverlening aan burgers. De gemeenten worden hierover in het Algemeen Bestuur geïnformeerd door middel van de *Voorjaarsnota 2015* en de *Najaarsnota 2015*, inclusief de wijziging van de begroting.

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de directeur, die wordt bijgestaan door een compact Managementteam. In 2015 zijn de voorbereidingen getroffen voor de invoering van het nieuwe dienstverleningsmodel per 1 januari 2016. Qua externe oriëntatie ligt de focus op het 'werken in het zicht van de deelnemende gemeenten' en de deelname aan de lokale netwerkstructuren binnen een gemeente, die bijdragen aan de nieuwe antwoorden die gemeenten formuleren voor de opgaven in het sociale domein.

De nieuwe werkprocessen zijn gericht op klantvriendelijkheid, snelle doorlooptijden, één aanspreekpunt voor de klant en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op basis van maatwerk, zoveel mogelijk op locatie dichtbij de klant.

Personeelsbeleid

Activiteiten 2015

Naast de reguliere werkzaamheden lag de prioriteit in 2015 onder andere op de volgende onderdelen:

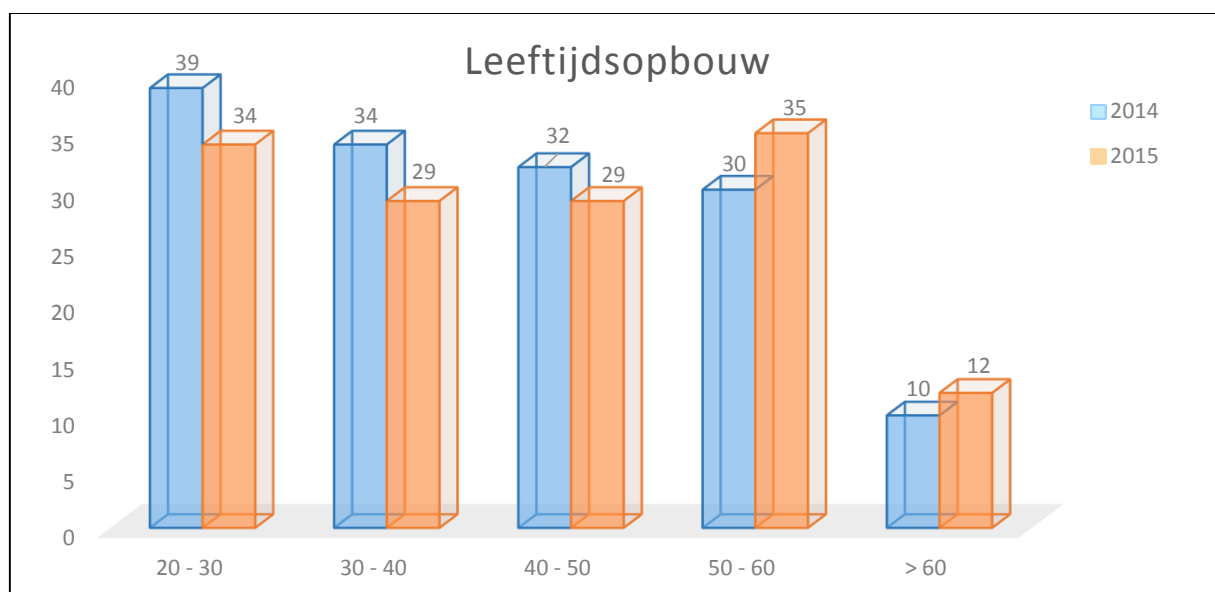
- Het actualiseren van de huidige functieprofielen en de voorbereiding op de overgang naar HR21, het nieuwe functiewaarderingsstelsel
- De personele aspecten van de invoering van het Nieuwe dienstenmodel
- Optimaliseren gebruik Personeelsinformatiesysteem
- Arbo en Ziekteverzuim; In 2015 een nieuwe dienstverlener
- Opleiding & Ontwikkeling (o.a. in kader van nieuwe dienstenmodel)
- Implementatie gevolgen Wet Werk en Zekerheid
- Implementatie en bewaking gevolgen Werkkostenregeling

Formatie

Op 31 december 2015 bedraagt de formatie in totaal 120,2 fte, waarvan 86,9 fte met een ambtelijke aanstelling en 33,6 fte ingehuurd.

Leeftijdsopbouw (vast en flexibel)

De leeftijdsopbouw van onze medewerkers is als volgt weer te geven:

Aantal medewerkers per 31 december 2015.

Ziekteverzuim

De ziekteverzuimcijfers hebben betrekking op medewerkers met een aanstelling. Het bijhouden van verzuimcijfers van payroll- en uitzendmedewerkers is de verantwoordelijkheid van het betreffende uitzendbureau.

Het gemiddelde verzuimcijfer van 2015 is 6,05% ten opzichte van 5,13% in 2014 en 5,33% in 2013. Dit percentage van 6,05% ziekteverzuimpercentage is exclusief zwangerschapsverlof. De stijging t.o.v. 2014 wordt met name veroorzaakt door langdurige ziekte van een aantal medewerkers. De begeleiding van deze medewerkers krijgt extra aandacht met als doel om de duur en frequentie van het verzuim te verlagen.

Opleidingen

In 2015 zijn er een aantal opleidingen geweest in het kader van kennisvergroting. Dit met het oog op de start van het nieuwe dienstverleningsmodel. Daarnaast is er geïnvesteerd in teambuilding van alle afdelingen en teams.

Kosten

Programma 1 (bedragen in €)			
Algemeen Bestuur	2015		2014
	<i>Realisatie</i>	<i>Begroting na wijziging</i>	<i>Realisatie</i>
Lasten	1.543.200	1.655.900	1.775.300
Baten	1.543.200	1.655.900	1.775.300
Saldo	-	-	-

1.4.2 Programma: Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen

Resultaten

Preventie

De inzet is om instanties en middelbare scholieren beter inzicht te geven in financiën. Schuldpreventie is een mix van maatregelen, activiteiten en voorzieningen die er op gericht zijn dat mensen financieel vaardig worden en zich zo gedragen dat zij hun financiën op orde houden. In 2015 zijn afspraken gemaakt met gemeenten om de voorlichtingen op scholen en voor vrijwilligersorganisaties te geven.

Indicatiestelling

Het aantal aanvragen reguliere indicatiestellingen is met 14% gedaald, van 3026 in 2014 naar 2.591 in 2015. Het aantal aanvragen crisisinterventie is met 18% gedaald. Onder andere door de introductie van een telefonische scan kan doelmatiger worden geïndiceerd en/of doorverwezen.

Kredietverlening

Het aantal verstrekte leningen is in 2015 ten opzichte van 2014 met 13% gestegen. De totaal verstrekte netto krediet som kwam uit op circa €2,5 miljoen met een gemiddeld bedrag van €2.430. Dit houdt mede verband met de toename van leningen onder borg voor statushouders.

De achterstand op leningen is in 2015 met 4% gedaald ten opzichte van 2014 en bedroeg €410.222. Het percentage van de achterstand ten opzichte van het uitstaande saldo op leningen is ook gedaald van 10,2% naar 9%.

Stabilisatie en herstel financiële huishouding

Stadsbank Oost Nederland heeft in 2015 1.501 gefiatteerde aanvragen voor budgetbeheerrekeningen gerealiseerd. Dit is een daling ten opzichte van 2014 met 17%.

Het aantal beëindigingen van de budgetbeheerrekeningen bedroeg 1.460 en is ten opzichte van 2014 met 4% gestegen.

Het beroep op beschermingsbewind is in lijn met de landelijke trend verder toegenomen (actief 2015: 950; actief 2014: 864).

Minnelijk schuldregelen

In 2015 zijn er 1.255 schuldregelingsovereenkomsten getekend. Dit is een daling van 18% ten opzichte van 2014.

Er is in 2015 sprake van 420 geslaagde bemiddelingen (toename van 10% ten opzichte van 2014), 6 herfinancieringen en 99 verstrekte saneringskredieten.

In het geval het minnelijke traject geen doorgang vindt, kan er een beroep gedaan worden op de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). In 2015 zijn er 974 Verklaringen art. 285 Fw voor toelating tot de WSNP opgesteld. In 2014 waren er dit 1.009.

Nazorg

Voor alle klanten die bij Stadsbank Oost Nederland een traject Stabilisatie en/of Schulden Oplossen succesvol hebben afgerond, biedt SON nazorg aan. In 2015 is bij 271 klanten nazorg geboden.

Additionele dienstverlening

Kasbetalingen sociale diensten

De bank heeft in de eerste helft van 2015 nog de kasbetalingen voor de gemeentelijke sociale diensten van Enschede en Hengelo verzorgd. In de loop van 2015 hebben de beide gemeenten dit zelf ter hand genomen.

Werkgebied	2015	2014
Almelo	-	97
Enschede	1.074	1.630
Hengelo	38	585
Totaal	1.112	2.312

Het totaal aantal kasbetalingen is in 2015 met 50% gedaald. Deze dalende trend is al enkele jaren gaande.

Het totaal bedrag van de kasbetalingen is als volgt:

Werkgebied	2015	2014
Almelo	-	25.700
Enschede	209.800	417.700
Hengelo	8.000	139.400
Totaal	217.800	582.800

Dienstverlening op locatie

In 2015 hebben de medewerkers van de Stadsbank in Almelo en Hengelo flexibel gewerkt. Uitvalsbasis was het werkplein in Almelo en het stadskantoor in Hengelo.

Additionele dienstverlening

Voor 2015 zijn diverse maatwerkafspraken gemaakt met gemeenten voor de uitvoering van additionele dienstverlening.

Voor de gemeente Borne betreft dit een specifiek uitstroomproject. Aan de hand van meerdere coachingsgesprekken worden klanten vaardigheden bijgebracht, waardoor de financiële zelfredzaamheid toeneemt en de kans op recidive wordt verkleind.

In de gemeenten Twenterand, Aalten en Hengelo zijn maatwerkafspraken gemaakt omtrent het uitvoeren van de schulddienstverlening.

In de gemeenten Dinkelland, Lochem en Oldenzaal zijn inloopsprekuren verzorgd.

In de gemeenten Enschede, Dinkelland, Oldenzaal, Montferland, Oost Gelre, Berkelland en Winterswijk zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van budgetcoaching. Deze additionele dienstverlening richt zich op het bevorderen van financiële zelfredzaamheid.

Op een aantal scholengemeenschappen in de gemeenten Oldenzaal, Almelo, Tubbergen en Rijssen-Holtten heeft de bank gastlessen verzorgd, die in het teken staan van het "omgaan met geld".

Gerealiseerde activiteiten

Preventie

De bank heeft door gerichte voorlichtingsactiviteiten op scholen en bij vrijwilligersorganisaties de risico's en de gevolgen van verschuldiging onder de aandacht gebracht.

Indicatiestelling

Voorafgaand aan de feitelijke dienstverlening door de bank is een op de klant afgestemd adviesrapport vastgesteld. In deze rapportage is opgenomen welke instrumenten het beste kunnen worden ingezet voor de beantwoording van de door de klant gestelde hulpvraag.

Kredietverlening

De kredietverlening is ten opzichte van commerciële banken aan de onderkant van de markt gepositioneerd. Als gemeentelijke kredietbank streven we niet naar een zo groot mogelijke kredietportefeuille, maar richten ons uit maatschappelijk oogpunt op een specifieke doelgroep. Uitgangspunt voor de tarieven is om deze onder de tarieven van de commerciële banken te positioneren.

Het totaalbedrag dat als oninbaar afgeschreven moest worden is gedaald van € 65.700 in 2014 naar € 63.200 in 2015. De redenen voor deze afschrijvingen zijn overlijden, afschrijvingen van een deel van de vorderingen als gevolg van een geslaagd minnelijk of wettelijk schuldensaneringstraject, oninbaarheid als gevolg van vertrek met onbekende bestemming en overige redenen.

Stabilisatie en herstel financiële huishouding

De meeste financiële problemen van klanten zijn het gevolg van een structurele onbalans tussen inkomsten en uitgaven. De zogenaamde primaire lasten, met name huur/hypotheek en energielasten worden veelal als sluitpost van het huishoudboekje gebruikt, met alle negatieve gevolgen van dien, zoals dreigende huisuitzetting, afsluiting van energie e.d.

Door inzet van budgetbeheer is de betaling van de primaire lasten en overige financiële verplichtingen van de klant gewaarborgd. In het geval van betalingsachterstanden kan in overleg met de klant een betalingsregeling worden getroffen. Daartoe wordt een budgetplan opgesteld, waarin balans wordt aangebracht tussen de inkomsten en uitgaven waardoor financieel evenwicht ontstaat.

De klant wordt ondersteund bij de uitvoering van het budgetplan. Zo nodig wordt de klant gewezen op flankerende voorzieningen.

Afhankelijk van afspraken met gemeenten kan het begeleidingstraject geïntensiveerd worden door middel van budgetcoaching en budgethulp. Intensivering van de begeleiding heeft als doel de financiële zelfredzaamheid van de klant te bevorderen. Door het bieden van maatwerk wordt gezocht naar een duurzame oplossing voor de klant.

Klanten die aantoonbaar (deskundigenrapport) niet in staat zijn hun financiële huishouding zelfstandig en verantwoord te voeren kunnen in aanmerking komen voor beschermingsbewind, indien mogelijke voorliggende voorzieningen niet passend zijn. In voorkomende gevallen dient Stadsbank hiertoe namens de klant een verzoek in bij de rechtbank.

Minnelijk schuldregelen

Door de bank wordt bemiddeld tussen de schuldenaar en diens schuldeisers om tot een regeling van de schulden te komen. Daarbij onderzoekt de bank of door middel van betalingsregelingen over een periode van maximaal vijf jaar of een herfinanciering van de schulden de volledige schuldsituatie kan worden opgelost.

Indien dit niet mogelijk is, wordt gekeken of een saneringskrediet verantwoord is, dan wel dat een schuldbemiddeling tot een oplossing kan leiden. Een saneringskrediet en een schuldbemiddeling hebben een looptijd van drie jaar. Bij onwillige schuldeisers kan de cliënt een beroep doen op de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). Stadsbank Oost Nederland ondersteunt de klant hierbij en geeft in voorkomende situaties een verklaring af aan de rechtbank voor toelating tot de WSNP.

Nazorg

Het doel van nazorg is om de recidive te voorkomen. Binnen een jaar na de beëindiging van de aangeboden dienstverlening tracht de bank inzicht te krijgen in de financiële situatie van de klant na het succesvol uitstromen naar het zelfstandig beheren van de financiën. Indien er sprake is van disbalans in de inkomsten en uitgaven, wijst de bank de klant op de mogelijkheden om de financiële situatie in evenwicht te brengen.

Additionele dienstverlening

Kasbetalingen sociale diensten

De bank heeft in 2015 voor de gemeenten Hengelo en Enschede een gedeelte van de gemeentelijke kasfunctie verricht.

Dienstverlening op locatie

Naast de standaard dienstverlening verzorgt Stadsbank Oost Nederland voor een aantal gemeenten dienstverlening op locatie op maat, met name in de vorm van een inloopspreekuur en het verzorgen van intakegesprekken en preventieve activiteiten.

Resultaat

Product	Soort dienst	2015		2014
		Begroot	Realisatie	Realisatie
Indicatiestelling				
Reguliere indicatiestelling	Stand.	2.772	2.591	3.026
Crisis-interventie	Stand.	138	129	158
<i>Extra intake faciliteiten</i>				
Huisbezoek	Add.		-	2
Multidisciplinair overleg	Add.	18	12	28
Kredietverlening				
Kredietbeoordeling	Stand.	1.823	1.943	2.003
Verstrekke Sociale leningen	Stand.	799	930	789
Verstrekke Herfinancieringen	Stand.	12	6	17
Verstrekke Saneringskredieten	Stand.	103	99	109
Stabilisatie en Herstel				
Financiële Huishouding				
Aanvragen budgetbeheer		2.528	2.379	2.650
Opstart budgetbeheer	Stand.	1.577	1.501	1.801
Beëindiging budgetbeheer	Stand.	1.465	1.460	1.409
Actieve BBR per 31/12*		6.381	6.053	6.198
waarvan zelfbetalers	Stand.	1.543	1.535	1.649
Budetbegeleiding*				
Budgetcoacing	Stand.	138	18	277
Budgethulp	Stand.		37	507
Meerderjarigenbewind lopend*	Stand.	952	950	864
Meerderjarigenbewind nieuw	Stand.	252	181	328
Minnelijk schuldregelen				
Bemiddeling schuldregeling	Stand.	1.273	1.255	1.478
Beh. Standaard bet. Regeling*	Stand.		10	14
Gerealiseerde schuldbemiddeling*			418	380
Beh. Standaard schuldbemiddeling*	Stand.	785	844	670
Voorlopige voorziening art. 284	Stand.	12	9	6
Verklaring & Verzoekschrift art. 285	Stand.	1.072	974	1.009
Dwangakkoord art. 287 a	Stand.			
Moratorium art. 287 b	Stand.	29	18	33
Nazorg				
Nazorg	Stand.	240	271	307

* 'Begroot' - gemiddeld over 2015
 'Realisatie' - actueel per 31-12

Kosten

Programma 2 (bedragen in €)

Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	2015		2014
	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Lasten	7.951.600	8.080.700	9.441.300
Baten	8.101.800	8.244.700	8.173.000
Saldo	150.200	164.000	-1.268.300

Klachten en verzoeken tot heroverweging

Het aantal klachten over de dienstverlening van de bank laat in 2015 ten opzichte van voorgaande jaren een dalende tendens zien. De verzoeken tot heroverweging vertonen ook een daling ten opzichte van het aantal heroverwegingen in 2014.

Klachten en heroverwegingen (aantallen)					
	2011	2012	2013	2014	2015
Klachten	126	72	75	70	44
<i>waarvan gegrond en gedeeltelijk gegrond</i>	21	5	10	8	5
Heroverwegingen	170	163	150	86	64
Totaal	296	235	225	156	108

1.5 Verplichte paragrafen

1.5.1 Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is bepaald dat organisaties hun weerstandsvermogen, het vermogen om risico's financieel op te vangen, in kaart moeten brengen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- Alle risico's die de bank loopt en waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het gaat hier over niet-kwantificeerbare risico's. Voor wel-kwantificeerbare risico's is de bank verplicht om voorzieningen te vormen.

De Stadsbank is een gemeenschappelijke regeling (GR), waarin de gemeenten uiteindelijk verantwoordelijk zijn voor een eventueel nadelig saldo van de bank. Theoretisch kan gesteld worden dat de bank zonder eigen reserves kan functioneren. Praktisch en theoretisch zouden de nadelen daarvan de (vermeende) voordelen verre overtreffen. Het Algemeen Bestuur heeft dan ook vastgesteld dat het wenselijk is dat de bank over eigen reserves moet beschikken. Hiermee wordt voorkomen dat bij een andere uitkomst van kosten en/of opbrengsten in enig jaar, als gevolg van niet te voorziene ontwikkelingen, de aangesloten gemeenten aan een eventueel tekort moeten bijdragen.

Weerstandscapaciteit

Onder de weerstandscapaciteit wordt verstaan de aanwezige capaciteit aan middelen om financiële risico's, waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten, op te kunnen vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Ze geeft aan in hoeverre onverwachte, substantiële, niet begrote kosten gedekt kunnen worden. Onderscheid kan worden gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met het eerste wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat deze invloed hebben op de voortzetting van taken op het bestaande niveau. Met het tweede worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken.

Een positief saldo op de meerjarenbegroting behoort tot de structurele weerstandscapaciteit. Bij de Stadsbank is structurele weerstandscapaciteit niet aan de orde, omdat gestreefd wordt naar een meerjarige sluitende begroting.

Mogelijke onderdelen van de incidentele weerstandscapaciteit zijn:

- De Algemene Reserve
- Bestemmingsreserves
- De post Onvoorzien
- Stille reserves

Stadsbank Oost Nederland gebruikt de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Mochten zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan dekt de Stadsbank die incidenteel af middels de incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens zal hiervoor bij de eerstvolgende begroting dekking gezocht worden.

Het eigen vermogen bestaat uit de Algemene Reserve en bestemmingsreserves. Voor de Stadsbank bestaat het belangrijkste deel van de weerstandscapaciteit uit de omvang van de Algemene Reserve. Op de bestemmingsreserves van de Stadsbank ligt een door het Algemeen Bestuur geaccordeerde bestemming. Bij het wegvallen van deze bestemming is sprake van vrij beschikbare bestemmingsreserves.

Weerstandscapaciteit per 31 december 2015 (bedragen in €)	
Reserves	Bedrag
Algemene reserve	1.043.800
Bestemmingsreserve	828.300
Totaal	1.872.100

Ten aanzien van stille reserves zou moeten worden gezien in hoeverre er sprake is van een overwaarde op de activa (actuele waarde > boekwaarde). Vervolgens moet worden nagegaan in hoeverre deze op korte termijn aangewend kunnen worden om tegenvallers op te vangen. De bereidheid tot het (extra) verhogen van de tarieven voor de dienstverlening van de bank zal uiteindelijk een politieke keuze zijn. Deze onderdelen van de weerstandscapaciteit zijn niet exact te becijferen. Bij de bepaling is het gebruikelijk om voorzichtigheid in acht te nemen.

Beleid

Het Algemeen Bestuur heeft op 26 november 2015 de nieuwe kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing vastgesteld in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Stadsbank Oost Nederland 2016 – 2019'. Deze kaders zullen vanaf 2016 worden toegepast in het nieuwe dienstverleningsmodel. Er zal periodiek een risicoanalyse plaatsvinden, te beginnen in 2016. Aan de hand hiervan wordt bepaald of het weerstandsvermogen in het nieuwe dienstverleningsmodel voldoende wordt geacht om deze risico's te kunnen afdekken.

Voor het jaar 2015 is nog gebruik gemaakt van het advies van KPMG Accountants uit 2011 over de aspecten die van belang zijn bij de bepaling van de minimale omvang van het noodzakelijke weerstandsvermogen van de Stadsbank.

Het advies van KPMG is in de DB vergadering van oktober 2011 besproken. Hierop is door het Dagelijks Bestuur besloten om het Algemeen Bestuur voor te stellen de ondergrens van het weerstandsvermogen te bepalen op 15% van de personele uitgaven; dit naar analogie van de bovengrens die eveneens is gekoppeld aan de personele uitgaven (tot een maximum van 45%).

Op basis van de werkelijke stand van de Algemene Reserve per 31-12-2015 zal de dekkingsgraad van de Algemene reserve 22% van de personeelslasten (eigen personeel) bedragen en ligt daarmee dus binnen de grens van het minimale 15% en maximale 45% gewenste percentage.

De risico's zijn opgenomen in de risicoparagraaf. De risicoparagraaf wordt zowel bij het jaarverslag als de primitieve begroting opgenomen en is een verplicht onderdeel.

Bestemmingsreserves

De bank kent een aantal bestemmingsreserves waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient opgebouwd te zijn met bestuursbesluiten van het Algemeen Bestuur dan wel

opgenomen te zijn in het voorliggende voorstel tot resultaatbestemming. De stand van de bestemmingsreserves per ultimo 2015 bedraagt € 828.300.

Voorzieningen

De bank heeft een aantal voorzieningen opgenomen. Voorzieningen worden opgenomen als er sprake is van een te kwantificeren financiële verplichting of financieel risico. Daarnaast kunnen tot voorzieningen ook gerekend worden de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. De stand van de voorzieningen bedraagt per 31 december 2015 € 510.300.

Financiële kengetallen

In de gewijzigde artikel 11 van het BBV zijn er onder het tweede lid nog twee onderdelen toegevoegd: kengetallen en beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De financiële kengetallen zijn een uniforme set van kengetallen die een betere inzicht geven in de financiële posities van de gemeenten en provincies, en daarmee ook informatie over de weer- en wendbaarheid van hun begrotingen. De volgende vijf kengetallen worden met ingang van de begroting 2016 en de jaarstukken 2015 in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing opgenomen:

- Netto schuldquote en Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit

De eerste twee kengetallen zijn in dit jaarverslag gepresenteerd. De overige kengetallen zijn niet van toepassing voor de Stadsbank, als gemeenschappelijke regeling voor schuldhelpverlening. De berekening van de kengetallen is conform de ministeriële richtlijnen voor de wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in de begroting en het jaarverslag van provincies en gemeenten (Stcrt. 2015, 20619).

Kengetallen	2014	begroting 2015	2015
<i>Netto schuldquote</i>	-6%	-1%	-1%
<i>Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen</i>	34%	43%	44%
<i>Solvabiliteitsratio</i>	9%	10%	10%

1.5.2 Risico's

In deze risicoparagraaf worden alle voorzienbare risico's vermeld, waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot balanstotaal of financiële positie. In veel gevallen is het moeilijk om de te verwachten risico's te becijferen of aan te geven hoeveel procent kans de bank loopt dat een bepaalde tegenvaller zal optreden. De onderwerpen met financiële onzekerheden zijn gerangschikt in risicocategorieën, te weten: financiële risico's, risico's op eigendommen en overige risico's.

Nr.	Onderwerp
A	Financiële risico's
1	Volumebeleid gemeenten
2	Kredietomzet
3	Overige financiële risico's
B	Risico's op eigendommen
1	Aansprakelijkheid schadegevallen
C	Overige risico's
1	Overheidsmaatregelen
2	Software
3	Beroepsaansprakelijkheid
4	WIA

Financiële risico's

A1 Volumebeleid gemeenten

De bank is voor haar inkomsten afhankelijk van de omvang van de verleende dienstverlening. Indien gemeenten besluiten tot een ingrijpende beperking van het gebruik van onze diensten, heeft dit direct consequenties voor de inkomsten van de bank, terwijl de bank niet onmiddellijk haar bedrijfsvoering op een ingrijpende daling van de omzet kan aanpassen.

A2 Kredietomzet

Een substantiële daling van de kredietomzet (> 20%) heeft een negatief gevolg voor de resultaten en brengt ook op termijn een herschikking van de formatie met zich mee.

A3 Overige financiële risico's

Vanaf 2016 zouden financiële risico's kunnen optreden, als de Stadsbank voor een deel van haar activiteiten Vennootschapsbelasting moet afdragen op de hiermee behaalde winst. Momenteel wordt in samenwerking met de andere kredietbanken en externe fiscaal adviseurs (Deloitte) onderzocht of en in welke mate dit aan de orde zal zijn. In de loop van 2016 zal duidelijker worden hoe de nieuwe VPB-wetgeving moet worden geïnterpreteerd voor de activiteiten van de Stadsbank. Hiervan zal verslag worden gedaan richting het Algemeen Bestuur.

De gevolgen van de uitspraak van de Hoge Raad omtrent de claim van de belastingdienst met betrekking tot de WVA gelden worden momenteel in kaart gebracht. Als hierover meer duidelijk is wordt hierop teruggekomen in de Voorjaarsnota of Najaarsnota 2016.

Risico's op eigendommen

B1 Aansprakelijkheid schadegevallen

Indien de bank aansprakelijk wordt gesteld voor schadegevallen kan het zijn dat deze niet vallen onder de algemene WA-verzekering van de bank. Voor deze schadevergoedingen is dan geen dekking aanwezig. Dit geldt ook voor eventuele proceskosten.

Overige risico's

C1 Overheidsmaatregelen

Overheidsmaatregelen ten aanzien van het mogen uitoefenen van bepaalde activiteiten die door de bank worden uitgevoerd, kunnen de resultaten zowel positief als negatief beïnvloeden.

C2 Software

Voor het gebruikte softwarepakket Allegro is een excrow-overeenkomst afgesloten bij NCC Group, waar de broncodes zijn ondergebracht. Een faillissement van de leverancier houdt dus in dat naar vervangen moet worden gezocht.

C3 Beroepsaansprakelijkheid

Indien de Stadsbank aansprakelijk wordt gesteld voor schadegevallen voortvloeiende uit de beroepsbeoefening, kan het zijn dat deze niet vallen onder de huidige beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Voor deze schadevergoedingen en eventuele proceskosten is dan geen dekking.

C4 WIA

De kosten van een WIA-uitkering kunnen verhaald worden op de veroorzaker van de arbeidsongeschiktheid. De bank heeft hiervoor geen speciale verzekering afgesloten.

1.5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Eén van de basiselementen voor de financiële positie van de bank zijn de kapitaalgoederen en de onderhoudsstaat. Tot de kapitaalgoederen worden gerekend de gebouwen en de terreinen die in eigendom van de bank zijn.

Het onderhoudsplan wordt jaarlijks geactualiseerd. De kosten kunnen worden gedekt uit de Voorziening Onderhoud gebouwen en installaties.

Ook zijn voor de komende jaren een aantal vervangingsinvesteringen in beeld gebracht. Deze zullen jaarlijks worden opgenomen in de Meerjarenbegroting.

Bij de geplande onderhoudswerkzaamheden en investeringen is en wordt geanticipeerd op de ontwikkelingen met betrekking tot het afstoten van het gebouw in Hengelo en de aanpassingen van de publieks- en kantoorruimtes in de vestiging Enschede.

1.5.4 Financiering

Treasurybeleid

In 2015 zijn in totaal ca. 365.900 girale betalingen ontvangen voor een totaal bedrag van ca. € 139 miljoen. Door middel van ongeveer 950.800 uitgaande betalingen is ca. € 134 miljoen aan betalingen verricht. Daarnaast is in totaal ca. € 365.700 per kas uitbetaald aan rekeninghouders, waarvan € 217.800 aan kasbetalingen voor de gemeenten Enschede en Hengelo.

De verplichting tot schatkistbankieren geldt alleen voor de overtollige middelen van de bank. In de onderstaande tabel worden per kwartaal de buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen en de ruimte onder/boven het drempelbedrag weergegeven.

Verslagjaar 2015 (bedragen x € 1000)				
Drempelbedrag	250	250	250	250
	<i>Kwartaal 1</i>	<i>Kwartaal 2</i>	<i>Kwartaal 3</i>	<i>Kwartaal 4</i>
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	296	227	267	208
Ruimte onder het drempelbedrag	-	23	-	42
Overschrijding van het drempelbedrag	46	-	17	-

De overtollige middelen van klanten zijn in een deposito gezet met een rente typische looptijd van 3 maanden, dan wel op rekening-courant gehouden. Het bedrag dat gemiddeld in deposito is aangehouden, bedroeg in 2015 € 8 miljoen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet voor het jaar 2015 is op basis van de werkelijke cijfers vastgesteld op € 791.000 Dit betreft het berekende bedrag conform Modelstaat A over het 4^e kwartaal van 2015. Er is sprake van een gemiddeld overschot aan vlottende middelen van € 2,1 miljoen.

Renterisiconorm

Het renterisico wordt getoetst op de renterisiconorm. Voor het berekenen van het renterisico wordt gebruik gemaakt van de Modelstaat B zoals die in de regeling Fido is vastgesteld. Op basis van de modelstaat B is het renterisico van de bank in het begrotingsjaar ruim onder de renterisiconorm.

1.5.5 Verbonden partijen

Stadsbank Oost Nederland heeft geen verbonden partijen, maar is wel verbonden partij van de aangesloten gemeenten.

1.5.6 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de beleidsmatige, toekomstgerichte aspecten van de bedrijfsvoering.

a. Kostenbewustzijn

Door werkprocessen te actualiseren en te digitaliseren slaagt de Stadsbank personeelsinzet te reduceren en kosten te besparen. De klanten worden hierbij gestimuleerd zoveel mogelijk gebruik te maken van de portal 'Mijn Stadsbank'. Door effectieve inkoop worden de materiële kosten teruggedrongen. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van de kennis en mogelijkheden bij de deelnemende gemeenten.

b. Investeringsbeleid

Bij de geplande onderhoudswerkzaamheden en investeringen is geanticipeerd op de ontwikkelingen met betrekking tot het afstoten van de gebouwen in Hengelo en de aanpassingen van de publieks- en kantoorruimtes in de vestiging Enschede in het kader van het nieuwe dienstverleningsmodel. De Stadsbank zet hierbij in op duurzame investeringen, gericht op innovatie en digitalisering van processen.

c. Organisatiestructuur

De Stadsbank is in het nieuwe dienstverleningsmodel getransformeerd van een organisatie met verschillende functionele afdelingen naar een organisatie die integraal rondom de klant is georganiseerd. Er zijn integrale klantteams met klantmanagers gevormd, waarin de verschillende disciplines van de dienstverlening zijn gebundeld. Meerdere klantteams vormen samen een gebiedsteam, die per regio zijn ingedeeld. De gebiedsteams worden ondersteund door een administratieve backoffice en een beleidsadvies eenheid.

d. Administratieve organisatie en interne controle

In 2016 worden de (werk)processen ingericht op basis van het nieuwe dienstverleningsmodel en zal het handboek Administratieve Organisatie worden herschreven. De interne controle wordt in afstemming met de accountant geïntensiveerd, waarbij wordt voldaan de verscherpte verantwoordingseisen. Waar mogelijk zullen processen verder worden geautomatiseerd.

e. Informatie en automatisering

In 2015 zijn de primaire werkprocessen digitaal herbeschreven in de applicatie Engage. De telefoonapplicatie Storm is uitgebreid met moderne toepassingen en stuurinformatie over belgedrag. Het proces rondom de Intake is verder gedigitaliseerd door gebruik te maken van de tool Traject 51. Speerpunt in 2016 is de optimale inzet van de belangrijkste applicaties Allegro en Decos en de realisatie van meer automatische en minder handmatige handelingen en koppelingen. Ook worden de functionaliteiten van de portal "Mijn Stadsbank" uitgebreid en worden de nieuwe website en intranet geoptimaliseerd. Er zal hierbij meer gebruik gemaakt worden van social media.

f. (Management)informatie voorziening

In 2015 zijn tweemaandelijks managementrapportages opgesteld, waarbij in één oogopslag de ontwikkeling van de belangrijkste stuurindicatoren is weergegeven, met daarachter toelichtende overzichten. In 2016 zal worden ingezet op de verdere digitalisering van de informatievoorziening door middel van een dashboard dat de papieren informatie gaat vervangen. De managementinformatie wordt in 2016 verder doorontwikkeld en zal moeten aansluiten bij de stuurindicatoren van het nieuwe dienstverleningsmodel.

g. Marktkansen en -bedreigingen

De invoering van het nieuwe dienstverleningsmodel en bekostigingsmodel vanaf 2016 biedt kansen om optimaal aan te sluiten op de ontwikkelingen in het sociaal domein. Door te werken in gebiedsteams en klantenteams kan nóg klantvriendelijker en waar mogelijk op locatie dichtbij de klant worden gewerkt, in samenwerking met maatschappelijke partners. Hierbij kan flexibel worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen en kunnen effectiever verbindingen worden gelegd met andere beleidsterreinen.

Vanaf 2016 zouden financiële risico's kunnen optreden, als de Stadsbank voor een deel van haar activiteiten Vennootschapsbelasting moet afdragen op de hiermee behaalde winst. Momenteel wordt in samenwerking met de andere kredietbanken en externe fiscaal adviseurs (Deloitte) onderzocht of en in welke mate dit aan de orde zal zijn.

h. Risicomanagement

De Stadsbank zal het toekomstige profiel voor het risicomanagement afstemmen op het nieuwe dienstverleningsmodel en vervolgens formaliseren en inbedden in de organisatie. Het Algemeen Bestuur heeft op 26 november 2015 de nieuwe kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing vastgesteld in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Stadsbank Oost Nederland 2016 – 2019'. Deze kaders zullen in het nieuwe dienstverleningsmodel worden toegepast, waarbij periodiek een risicoanalyse plaatsvindt, te beginnen in 2016.

Jaarrekening 2015

2.1 Balans per 31 december 2015

Activa (bedragen in €)	31 december 2015	31 december 2014
Vaste activa		
Materiële vaste activa	2.293.600	2.185.600
Investerings met een economisch nut		
Overige investeringen met een economisch nut	2.293.600	2.185.600
Financiële vast activa	4.365.300	3.961.000
Overige langlopende leningen	4.365.300	3.961.000
Totale vaste activa	6.658.900	6.146.600
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.364.900	2.630.800
Vorderingen op openbare lichamen	716.000	2.126.900
Rekening-courantverhouding met het Rijk	648.900	503.900
Liquide middelen	11.604.200	10.762.000
Kassaldi	-	59.800
Banksaldi	11.604.200	10.702.200
Overlopende activa	163.600	164.900
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	163.600	164.900
Totaal vlottende activa	13.132.700	13.557.700
Totaal activa	19.791.600	19.704.300
Passiva (bedragen in €)	31 december 2015	31 december 2014
Vaste passiva		
Eigen vermogen	1.890.900	1.740.700
Algemene reserve	1.043.800	516.800
Bestemmingsreserve	828.300	1.213.100
Gerealiseerde resultaat	18.800	10.800
Voorzieningen	510.300	1.061.200
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	470.200	982.000
Equalisatievoorzieningen	40.100	79.200
Vaste schulden met rentetypische looptijd > 1 jaar	3.237.500	3.376.800
Onderhandse lening van binnenlandse banken en overige fin. inst.	1.805.800	1.940.600
Door derden belegde gelden	1.431.700	1.436.200
Totaal vaste passiva	5.638.700	6.178.700
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar	13.670.700	13.094.300
Overige schulden	13.670.700	13.094.300
Overlopende passiva	482.200	431.300
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	482.200	431.300
Totaal vlottende passiva	14.152.900	13.525.600
Totaal passiva	19.791.600	19.704.300

2.2 Overzicht van de Baten en Lasten in de Jaarrekening 2015

Overzicht baten en lasten (bedragen in €)				
	Realisatie 2015	Begroting na wijziging 2015	Verschil	Primaire begroting 2015
I Algemeen bestuur				
<i>Lasten</i>	1.543.200	1.655.900	-112.700	1.710.300
<i>Baten</i>	1.543.200	1.655.900	-112.700	1.710.300
<i>Saldo</i>	-	-	-	-
II Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen				
<i>Lasten</i>	7.951.600	8.080.700	-129.100	8.283.700
<i>Baten</i>	8.101.800	8.244.700	-142.900	8.280.500
<i>Saldo</i>	150.200	164.000	-13.800	-3.200
Subtotaal programma's				
<i>Lasten</i>	9.494.800	9.736.600	-241.800	9.994.000
<i>Baten</i>	9.645.000	9.900.600	-255.600	9.990.800
Gerealiseerd saldo van baten en lasten				
	150.200	164.000	-13.800	-3.200
Toevoeging/onttrekking aan reserves				
<i>Algemeen bestuur</i>	-131.400	-149.100	17.700	5.000
Subtotaal mutaties reserves	-131.400	-149.100	17.700	5.000
Gerealiseerd resultaat	18.800	14.900	3.900	1.800

2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Onderstaande grondslagen, waarop de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling is gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders vermeld is, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegelden en verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

2.3.1 Activa

Materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de verkrijgingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. De materiële vaste activa van Stadsbank Oost Nederland betreffen uitsluitend investeringen met een economisch nut.

Afschrijving vindt plaats op basis van de historische aanschafprijs volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het actief. De afschrijvingstermijnen volgens de lineaire methode staan weergegeven in de tabel op de volgende pagina.

Afschrijvingstermijnen	
Aantal jaar	Omschrijving
30 jaar	Nieuwbouw en aankoop bedrijfsgebouwen, onder handhaving van de bestaande afschrijvingstermijnen van reeds aanwezige bedrijfsgebouwen;
25 jaar	Renovatie, restauratie en verbouw bedrijfsgebouwen, brandkasten;
15 jaar	Technische installaties in bedrijfsgebouwen;
10 jaar	Kantoormeubilair;
5 jaar	Software, telefooninstallaties en veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen;
3 jaar	Mobiele apparatuur

De investeringen worden bij in gebruik name geactiveerd waarbij de lineaire afschrijvingsmethodiek wordt toegepast. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 1.000 worden niet geactiveerd. Meerdere investeringen in dezelfde soort activa gedurende het boekjaar met een gezamenlijke waarde van €1.000 of hoger worden wel geactiveerd.

Financiële vaste activa

De leningen aan cliënten alsmede overige vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. De waardering vindt plaats op het zogenaamde 'uitstaand saldo leningen' verminderd met de vertragingsrente.

De leningen zijn verminderd met de voorziening risico leningen.

Uitzettingen en overlopende activa

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

2.3.2 Passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve

De Algemene reserve dient als algehele buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen. De maximum hoogte van de Algemene reserve, inclusief de bestemmingsreserve Friciekosten Organisatie, is gesteld op maximaal 45% van de eigen personeelslasten.

Bestemmingsreserves

Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient opgebouwd te zijn met bestuursbesluiten van het Algemeen Bestuur dan wel opgenomen te zijn in het voorliggende voorstel tot resultaatbestemming.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerde resultaat is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves. Het gerealiseerde resultaat wordt toegevoegd aan de reserve dan wel aan de gemeenten gerestitueerd naar rato van de omvang van de declaratie.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorziening risico lening

Voor de vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen ouder dan drie maanden.

Voorziening WW-verplichtingen

De voorziening is ingesteld om de ww-verplichtingen op te vangen die zijn ontstaan door het niet verlengen van contracten. De voorziening is berekend op basis van de verplichtingen die nog op de balansdatum bestaan.

Voorziening onderhoud

De onderhoudsegalisatievoorziening stoelt op het Onderhoudsbeheerplan 2015-2024 van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Voorziening Individueel Loopbaan Budget - ILB

Het ILB is bedoeld om de inzetbaarheid en mobiliteit van de medewerkers te vergroten. Per jaar kunnen medewerkers de bestemming van hun budget bepalen.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.4 Toelichting op de Balans

2.4.1 Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

Het verloop van deze post in 2015 is als volgt:

Materiële vaste activa (bedragen in €)				
	Bedrijfs- gebouwen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 1-1-2015	1.769.600	59.800	356.200	2.185.600
Investeringen	195.100	200.600	202.500	598.200
Desinvesteringen	-186.300	-8.800	-5.500	-200.600
Afschrijvingen	-114.100	-12.100	-163.400	-289.600
Boekwaarde per 31-12-2015	1.664.300	239.500	389.800	2.293.600
Boekwinst	9.100			9.100

De investeringen in het verslagjaar betroffen:

Investeringen (bedragen in €)	
Bedrijfsgebouwen	
- verbouwing ruimten nieuwe dienstverlening	195.100
Machines, apparaten en installaties	
- vervanging/vernieuwing apparaten en installaties	200.600
Overige materiële vaste activa	
- mobile apparatuur	3.900
- inventaris	79.800
- uitbreiding applicaties	118.800

De desinvesteringen in het verslagjaar betroffen de verkoop van het pand Almelo. Er is daarbij een boekwinst van € 9.100 gerealiseerd.

Financiële vaste activa

Overige langlopende leningen (bedragen in €)		
	2015	2014
Leningen	4.365.300	3.961.000
Totaal	4.365.300	3.961.000

Verloop overige langlopende leningen 2015:

Overige langlopende leningen (bedragen in €)

	2015	2014
Saldo per 1 januari	4.192.800	4.129.600
Verstreckte leningen	2.512.000	2.150.200
Aflossingen	-2.072.000	-2.021.300
Afwaardingen	-72.500	-65.700
Saldo per 31 december	4.560.300	4.192.800
Voorzieningen risico leningen	-195.000	-231.800
Totaal	4.365.300	3.961.000

Deze leningen hebben een langlopend karakter met een gemiddelde looptijd van 40 maanden.

Het uitstaande saldo van de leningen ad € 4.560.300 bestaat voor een bedrag van € 1,1 miljoen uit gemeentelijke borgstellingen. In 2015 werden geldleningen afgeboekt tot een bedrag van € 72.500 (2014: € 65.700).

De achterstand 'te betalen termijnen' (€ 410.200) ten opzichte van het totale uitstaande saldo leningen bedraagt ultimo 2015 9% ten opzichte van ultimo 2014 10,2%.

In 2015 is voor een bedrag van € 2.512.000 aan leningen verstrekt tegen € 2.150.200 in 2014, een stijging van 16,8% (2014 ten opzichte van 2013: 2,4%). De stijging houdt o.a. verband met de toestroom van nieuwkomers die primair behoefte hebben aan een woning en het inrichten daarvan.

De waardering van de leningen is voor een bedrag van € 195.000 verlaagd met de voorziening risico leningen. De voorziening risico leningen dient om eventuele verliezen op versterkte kredieten op te vangen met name wegens oninbaarheid en overlijden van cliënten gedurende de looptijd van de leningen.

Flottende activa

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

Uitzettingen met een rente-typische looptijd < 1 jaar (bedragen in €)

	2015	2014
Vorderingen op openbare lichamen	716.000	2.126.900
Rekening-courantverhouding met het Rijk	648.900	503.900
Totaal	1.364.900	2.630.800

Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen bestaan uit de per 31 december 2015 uitstaande vorderingen van de aan de deelnemende gemeenten doorberekende activiteiten. Per ultimo januari 2016 stond van het saldo per 31 december een bedrag van € 29.700 open.

Rekening-courantverhouding met het Rijk

De overtollige middelen van de Stadsbank kunnen uitsluitend aangehouden worden in de schatkist. Derden gelden zijn echter uitgezonderd van het verplichte schatkistbankieren.

Liquide middelen

Liquide middelen (bedragen in €)		
	2015	2014
Kassaldi	-	59.800
Banksaldi	11.604.200	10.702.200
Totaal	11.604.200	10.762.000

Per 1 augustus 2015 is de kasfunctie bij de Stadsbank afgesloten.

In de totale banksaldi bedraagt het banksaldo van Stadsbank slechts € 70.000. Het drempelbedrag voor het buiten 's Rijks schatkist aanhouden van liquide middelen bedraagt € 250.000. De rest banksaldi van € 11.534.200 betreffen gelden van klanten en hoeven daarom niet in 's Rijks schatkist aangehouden te worden. Deze zijn in een deposito met een rente typische looptijd van 3 maanden gezet, dan wel op rekening-courant gehouden. Het bedrag dat gemiddeld in deposito is aangehouden, bedroeg in 2015 € 8 miljoen.

De bankgelden van de klanten zijn te allen tijde toegankelijk en beschikbaar voor de activiteiten van de klanten.

Overlopende activa

Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen:

Overlopende activa (bedragen in €)		
	2015	2014
Depotbedrag porti	11.300	11.300
Kruisposten bank	6.100	57.900
Fietsproject	19.300	23.700
Vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen	126.900	70.800
Overige	-	1.200
Totaal	163.600	164.900

Vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen

Deze post bestaat uit nog te ontvangen bedragen ter hoogte van € 93.200 en vooruitbetaalde bedragen van € 33.700. Alle nog te ontvangen bedragen zijn per ultimo januari 2016 voldaan.

2.4.2 Passiva

Vaste activa

Eigen vermogen

Eigen vermogen (bedragen in €)		
	2015	2014
Algemene Reserve	1.043.800	516.800
Bestemmingsreserve	828.300	1.213.100
Saldo van de rekening	18.800	10.800
Totaal	1.890.900	1.740.700

Gerealiseerde resultaat 2015

Het gerealiseerde resultaat van 2015 bedraagt € 18.800. Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om het positieve jaarrekeningsaldo van € 18.800 toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Het verloop in 2015 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

Eigen vermogen (bedragen in €)					
	Boekwaarde 1-1-2015	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2015
Algemene reserves					
Algemene reserve	516.800	220.000	-	307.000	1.043.800
<i>Subtotaal</i>	<i>516.800</i>	<i>220.000</i>	<i>-</i>	<i>307.000</i>	<i>1.043.800</i>
Bestemmingsreserves					
Borgfonds saneringskredieten	109.400	-	-6.900		102.500
Vakantiegeld	141.800	15.000	-10.800		146.000
Personeel	65.500	-	-		65.500
Organisatieaanpassing	296.200	-	-	-296.200	-
ICT	203.500	-	-		203.500
Inventaris	197.900	-	-6.000		191.900
Frictiekosten Organisatie	198.800	-	-79.900		118.900
<i>Subtotaal</i>	<i>1.213.100</i>	<i>15.000</i>	<i>-103.600</i>	<i>-296.200</i>	<i>828.300</i>
Totaal reserves	1.729.900	235.000	-103.600	10.800	1.872.100

Algemene reserve

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2014 is het resultaat van € 10.800 toegevoegd aan de Algemene Reserve. Daarnaast is de bestemmingsreserve Organisatieaanpassing opgeheven en is het saldo overgeheveld naar de Algemene reserve.

Bestemmingsreserves

- Borgfonds saneringskredieten

Dit fonds is bestemd ter borging van de saneringskredieten die de bank verstrekt in het kader van de minnelijke schuldregeling. Hierdoor hoeven de individuele gemeenten niet langer borg te staan voor de saneringskredieten die worden verstrekt aan de inwoners van de desbetreffende gemeenten. De onttrekking is ter dekking van een aantal afgeschreven oninbare saneringskredieten.

- Vakantiegeld

Op grond van het BBV is het opnemen van een verplichting (voorziening) voor vakantiegeld niet toegestaan. Juridisch gesproken is er echter wel sprake van een verplichting, waarvoor

een bestemmingsreserve is toegestaan. Om deze reden wordt via de resultaatbestemming de reserve tot een hoogte van de feitelijke verplichtingen per ultimo boekjaar gebracht.

- Personeel

Dit is de reserve voor het uitvoeren van medewerkers motiverende maatregelen

- Organisatieaanpassing

Deze bestemmingsreserve was met de vaststelling van de jaarrekening 2013 ingesteld en diende ter dekking van de bovenwettelijke en nawettelijke verplichtingen voor het voormalige management. Per ultimo 2014 zijn deze verplichtingen in de Voorziening ww-verplichtingen ondergebracht en is het resterende saldo van € 296.200 overgeheveld naar de Algemene Reserve. Hiermee is deze bestemmingsreserve per 1 januari 2015 opgeheven.

- ICT

Deze bestemmingsreserve dient onder andere voor de aanschaf van updates van de bestaande software en het actueel houden van de bestaande hardware.

- Frictiekosten Organisatie

De in 2011 ingestelde reserve Frictiekosten Organisatie betreft de noodzakelijke buffer om te kunnen voldoen aan de eventuele verplichtingen, die kunnen voortvloeien uit de in 2012 in gang gezette reductiemaatregelen. Het Algemeen bestuur heeft bij de vaststelling van de jaarrekening 2013 besloten om het batige saldo 2013 te benutten voor de uitwerking van het nieuwe dienstverleningsmodel van de bank.

De onttrekking uit de reserve is conform de begroting 2015.

- Inventaris

De bestemmingsreserve Inventaris is bedoeld om het afgeschreven en verouderde meubilair en de inventaris van de bank te vervangen.

De onttrekking dient ter dekking van de kapitaallasten van de aangeschafte inventaris tijdens de verbouwing op de vestiging Enschede.

Voorzieningen

Voorzieningen (bedragen in €)		
	2015	2014
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's		
Voorziening WW-verplichtingen	466.000	962.200
Voorziening ILB	4.200	19.800
Egalisatievoorzieningen		
Voorziening groot onderhoud	40.100	79.200
Totaal voorzieningen	510.300	1.061.200

Het verloop in 2015 wordt in onderstaand overzicht per voorziening weergegeven:

Voorzieningen (bedragen in €)

	Boekwaarde 1-1-2015	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2015
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
WW-verplichtingen	962.200	-	-250.200	-246.000	466.000
ILB	19.800	-	-15.600	-	4.200
Egalisatievoorzieningen					
Groot onderhoud	79.200	20.700	-59.800	-	40.100
Totaal voorzieningen	1.061.200	20.700	-325.600	-246.000	510.300

- WW-verplichtingen

De bank is eigen risicodragers van ww-verplichtingen. De hoogte van de voorziening is bepaald door de totale verplichtingen, zowel de wettelijke, bovenwettelijke als nawettelijke ww-verplichtingen die nog bestaan op de balansdatum.

De vrijval betreft vervallen/verminderde verplichtingen voor twee voormalige medewerkers.

- Individueel Loopbaanbudget (ILB)

Op basis van de 'Cao-Gemeenten 2011-2012' hebben ambtenaren over de periode 2013-2015 recht op een Individueel Loopbaanbudget (ILB) van € 500 per jaar. Het ILB is bedoeld om de inzetbaarheid en mobiliteit van de medewerkers te vergroten. Per jaar kunnen medewerkers de bestemming van hun budget bepalen. Ze kunnen er tevens voor kiezen om het budget op te sparen. Voor het opgespaarde budget in 2013 is deze voorziening gevormd.

Het resterende saldo wordt volledig in 2016 ingezet voor de in 2015 uitgestelde cursussen waarna de voorziening wordt opgeheven.

- Onderhoud

De voorziening is ingesteld om te kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen die voortvloeien uit het door het Algemeen Bestuur op 7 juni 2012 vastgestelde Onderhoudsbeheersplan, dat jaarlijks wordt geactualiseerd. Op basis van het bijgestelde Onderhoudsbeheersplan is de jaarlijkse dotatie op €20.700 vastgesteld.

In 2015 hebben is het schilderwerk van het pand Enschede volledig gedekt met een bijdrage uit deze voorziening.

Vaste schulden

Vaste schulden (bedragen in €)

	2015	2014
Onderhandse leningen van:		
<i>Binnenlandse banken en overige fin. instellingen</i>	1.805.800	1.940.600
Door derden belegde gelden	1.431.700	1.436.200
Totaal	3.237.500	3.376.800

Onderhandse leningen

Het verloop van de onderhandse geldleningen is als volgt:

Onderhandse leningen (bedragen in €)

	Rente %	Saldo per 1-1-2015	Nieuwe leningen	Aflossingen	Saldo per 31-12-2015	Rentelast begrotingsjaar
BNG 89.025	4.95%	157.000		17.400	139.600	7.700
BNG 90.127	5.30%	453.600		45.400	408.200	22.800
BNG 97.395	5.19%	1.000.000		50.000	950.000	50.000
BNG 97.396	5.13%	330.000		22.000	308.000	16.100
Totaal		1.940.600	-	134.800	1.805.800	96.600

Bovengenoemde leningen zijn afgesloten in 1998, 1999 en twee in 2004. Drie leningen hebben een looptijd van 25 jaar en één van 30 jaar.

De aflossingsverplichting voor het begrotingsjaar 2016 zal eveneens € 134.800 zijn.

Door derden belegde gelden

De door derden belegde gelden betreffen de inleggelden die gestort zijn door de gemeenten die zijn aangesloten bij de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland. De bepaling van het inleggeld geschiedt naar rato van het aantal inwoners en wordt eens in de drie jaar herzien. 1 januari 2015 is de laatste peildatum waarop de inleggelden opnieuw zijn berekend. Er wordt geen rentevergoeding berekend.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (bedragen in €)

	2015	2014
Overige schulden		
<i>Persoonlijke rekeningen saldo's (PRS)</i>	3.289.500	2.765.500
<i>Reserveringen activiteiten</i>	8.419.600	8.117.000
<i>Overige schulden</i>	1.961.600	2.211.800
Totaal	13.670.700	13.094.300

Persoonlijke Rekeningen Saldo's (PRS)

Hierop worden in principe alle cliënttegoeden verzameld die worden uitbetaald aan de cliënt en/of bestemd zijn voor toerekening aan activiteiten, zoals leningen, budgetbeheerrekeningen, saneringen, schuldbemiddeling enz. Vanuit deze activiteiten vindt dan doorbetaling plaats naar derden of naar de cliënt zelf.

Het totale saldo van de betreffende rekeningen bedroeg ultimo 2015 € 3.289.500.

Reserveringen activiteiten

In overleg met de cliënt wordt overgegaan tot reserveringen voor toekomstige uitgaven. Deze post is in de balans opgenomen onder Reserveringen activiteiten. Per ultimo 2015 bedraagt deze reservering € 8.419.600.

De reservering voor activiteiten is toegenomen ten opzichte van 2014 als gevolg van de toename van het aantal klanten, zowel met een budgetbeheer rekening als onder beschermingsbewind.

Overige schulden

Overige schulden (bedragen in €)		
	2015	2014
Door te betalen bemiddelingen	986.400	977.400
Salarissen, sociale lasten en loonheffing	288.300	255.000
Crediteuren	683.800	979.400
Overig	3.100	-
Totaal	1.961.600	2.211.800

De post *Door te betalen bemiddeling* betreft bedragen die per 31 december 2015 zijn bestemd voor doorbetaling aan schuldeisers van de activiteit 'schuldbemiddeling'.

De post *Salarissen, sociale lasten en loonheffing* bevat nog te betalen sociale lasten en loonheffingen over de maand december 2015.

Het saldo *Crediteuren* is per ultimo januari 2016 volledig afgewikkeld.

Overlopende passiva

Overlopende passiva (bedragen in €)		
	2015	2014
Overlopende passiva		
<i>Rente onderhandse leningen</i>	59.000	63.100
<i>Nog te betalen bedragen</i>	423.200	368.200
Totaal	482.200	431.300

Nog te betalen bedragen

Deze post bestaat met name uit nog te betalen afrekening bestaanskosten, nog te betalen kosten voor de jaarrekeningcontrole en af te dragen Btw. Van de nog te betalen bedragen is per ultimo januari 2016 ca. € 198.200 nog niet afgewikkeld.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Stadsbank Oost Nederland heeft een aantal financiële verplichtingen, waaraan de organisatie de komende jaren is verbonden. Deze verplichtingen betreffen een aantal overeenkomsten: een huur-/service overeenkomst met betrekking tot kopieer- en printapparatuur, een operational lease van vervoersmiddelen, een dienstverleningsovereenkomst voor de levering van ICT-werkplekken en een dienstverleningsovereenkomst voor Cloud Contact Center (telefonische bereikbaarheid).

De huur-/service overeenkomst met betrekking tot kopieer- en printapparatuur loopt in principe tot 1 januari 2016. De bank is op zoek naar een nieuwe leverancier en tot die tijd is het huidige contract voortgezet met een opzegtermijn van één maand. De jaarlijkse kosten bedragen € 45.000 (exclusief Btw).

In september 2014 zijn zes overeenkomsten voor lease auto's afgesloten voor de duur van 24 maanden. Het jaarlijkse leasebedrag van deze contracten bedraagt in totaal circa € 25.200 (exclusief Btw).

In 2014 heeft de bank de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de gemeente Enschede voor de levering van ICT-werkplekken (zowel hardware als software) inclusief service en onderhoud geactualiseerd. De jaarlijkse kosten bedragen € 400.000 (exclusief Btw) voor de periode 2015-2017.

De dienstverlenings-overeenkomst voor Cloud Contact Center in het kader van het vergroten van de telefonische bereikbaarheid loopt in september 2016 af. De maandelijkse kosten (exclusief de kosten voor het telefonisch verkeer) bedragen circa € 9.300 (exclusief Btw).

Als gevolg van de sluiting van de vestigingen Almelo en Hengelo zijn er in 2014 twee contracten afgesloten voor huur van werkruimte op de locatie in Almelo en Hengelo. Het contract voor huur op locatie in Hengelo is inmiddels beëindigd en het contract voor huur op locatie in Almelo loopt per 1 maart 2016 af. De jaarlijkse kosten van het laatste bedragen € 33.500.

Bij aflopende contracten en het sluiten van nieuwe overeenkomsten wordt nagegaan of aanbesteding aan de orde moet zijn. Daarbij is en wordt getoetst aan het uitgangspunt van maatschappelijk ondernemen en de andere voordelen die te behalen zijn bij het investeren binnen de lokale overheid. Ook wordt hierbij in overweging genomen of koppelingen met bestaande systemen ingrijpende wijzigingen vragen en extra kosten met zich meebrengen.

2.5 Toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening

Analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening (cf. art 28 BBV)

2.5.1 Algemeen Bestuur

Algemeen bestuur (bedragen in €)				
	Realisatie	Begroting na wijziging	Afwijking	Primaire begroting
Lasten	1.543.200	1.655.900	-112.700	1.710.300
Baten	1.543.200	1.655.900	-112.700	1.710.300
Totaal	-	-	-	-

Het programma *Algemeen Bestuur* vertoont per ultimo boekjaar een saldo van € 0. In de begroting wordt rekening gehouden met het volledig doorberekenen van het saldo van de bestaanskosten aan de deelnemende gemeenten, dit op basis van de huidige vastgestelde financieringsstructuur die per 1 januari 2010 in werking is getreden. Om die reden is er bij elke begroting (wijziging) sprake van een budgettair neutraal effect.

De totale lasten van dit programma bepalen de hoogte van de bestaanskosten. Deze worden berekend door van de totale lasten de te ontvangen rente, de huuropbrengsten en een aantal incidentele opbrengsten af te trekken. Eventuele verschillen tussen de in

rekening gebrachte voorschotten voor de bestaanskosten conform de begroting en de werkelijke bestaanskosten zijn in de balans onder *Nog te betalen / Nog te ontvangen bedragen* gebracht.

Begrotingsrechtmatigheid

Het programma *Algemeen bestuur* vertoont op de lastenkant geen begrotingsoverschrijding. Het Algemeen Bestuur hoeft in dit geval door middel van het vaststellen van deze jaarrekening geen kostenoverschrijding te autoriseren.

Lasten

De lasten van het *Algemeen Bestuur* vallen € 112.700 lager uit dan voorzien. De daling van de lasten ten opzichte van de begroting is grotendeels veroorzaakt door een vrijval van ww-verplichtingen voor een oud medewerker. Daarnaast betreft de daling ook een besparing op de huisvestingskosten en een klein voordeel op de personeelslasten die ten laste van dit programma vallen.

Baten

De baten betreffen de bijdragen in de bestaanskosten van de deelnemende gemeenten (€ 1.486.900), de renteopbrengsten van € 45.600, de huuropbrengsten (€ 1.600) en de overige ontvangsten (boekwinst van € 9.100).

Bezoldiging in het kader van de WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (Hierna: WNT) stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De algemene bezoldigingsnorm van de WNT bedraagt na indexering voor 2015: € 178.000.

Beloning regulier topfunctionarissen

Beloning regulier topfunctionarisse	2014	2015
Functie	Directeur	Directeur
Naam	C.H.A.A. Luttkhuis	C.H.A.A. Luttkhuis
Omvang dienstverband	1 fte	1 fte
Beloning (€)	100.770	105.877
Belastbare kostenvergoedingen (€)		1.160
Voorzieningen betaalbaar op termijn (€)	12.618	14.798
Beëindigingsuitkering		-
Jaar beëindiging		
Motivering	Geen normoverschrijding	Geen normoverschrijding

Vergoeding bij beëindiging dienstverband

Vergoeding bij beëindiging dienstverband	
Naam	A. de Jong
Soort beëindigingsuitkering	uitvoering gerechtelijke uitspraak
Ineens of in termijnen	ineens
Bedrag (€)	53.171

Beloning leden Algemeen en Dagelijks Bestuur

Beloning leden Algemeen en Dagelijks Bestuur		
Functie	Naam	Bezoldiging
Voorzitter	De heer P.G. Welman	Onbezoldigd
Vice-voorzitter	Mevrouw I.T.J.M. Wolsing	Onbezoldigd
Lid AB	De heer H. Wiltink	Onbezoldigd
Lid AB & DB	De heer F.J. Cornelissen	Onbezoldigd
Lid AB	De heer J.B. Boer	Onbezoldigd
Lid AB	De heer M.J.R. Kotteman	Onbezoldigd
Lid AB	De heer P. Seesing	Onbezoldigd
Lid AB	Mevrouw J.B.M. Zwiép	Onbezoldigd
Lid AB	Mevrouw A. Nijhuis	Onbezoldigd
Lid AB	Mevrouw J.H. van den Dolder	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Mevrouw M.H. ten Heuw	Onbezoldigd
Lid AB & DB	De heer P. van Zwanenburg	Onbezoldigd
Lid AB	De heer J. Kottelenberg	Onbezoldigd
Lid AB	De heer J.F. Hassink	Onbezoldigd
Lid AB & DB	De heer R.G.H. Christenhusz	Onbezoldigd
Lid AB	Merouw M.G. Frank	Onbezoldigd
Lid AB	De heer P. van de Wardt	Onbezoldigd
Lid AB	De heer B. Beens	Onbezoldigd
Lid AB	De heer R.H. de Witte	Onbezoldigd
Lid AB & DB	De heer G.J. Binnenmars	Onbezoldigd
Lid AB	De heer T.P. de Putter	Onbezoldigd
Lid AB & DB	De heer D.W. Aalderink	Onbezoldigd

2.5.2 Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen

Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen (bedragen in €)				
	Realisatie	Begroting na wijziging	Afwijking	Primaire begroting
Lasten	7.951.600	8.080.700	-129.100	8.283.700
Baten	8.101.800	8.244.700	-142.900	8.280.500
Totaal	150.200	164.000	-13.800	-3.200

Het programma *Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen* laat per ultimo 2015 een positief saldo zien van € 150.200. Dat is een afwijking van € 13.800 ten opzichte van de begroting. De daling van zowel de lasten als de baten ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door de daling in de dienstafname ten opzichte van de Najaarsnota.

Incidentele lasten en baten

In 2015 was er geen sprake van incidentele lasten.

De boekwinst van € 9.100 van de verkoop van het pand Almelo kan als incidentele bate worden gezien.

2.5.3 Toelichting resultaat voor en na bestemming (mutaties in reserves)

In deze tabel worden de mutaties in de reserves, welke in de balans zijn verwerkt nader toegelicht. Deze mutaties hebben betrekking op posten die conform de bestendige gedragslijn zijn verwerkt en posten waarover het Algemeen Bestuur reeds een besluit heeft genomen. Het Algemeen Bestuur dient wel formeel in te stemmen met de van toepassing zijnde mutaties bij de behandeling van de jaarrekening.

Toelichting resultaat (bedragen in €)			
	Realisatie	Begroting na wijziging	Afwijking
Resultaat voor bestemming	150.200	164.000	-13.800
Ontrekking uit reserves:			
Algemene reserve	-	-	-
Borgfonds saneringskredieten	6.900	-	6.900
Vakantiegeld	10.800	-	10.800
Frictiekosten Organisatie	79.900	79.900	-
Inventaris	6.000	6.000	-
Subtotaal	103.600	85.900	17.700
Dotaties aan reserves:			
Algemene reserve	220.000	220.000	-
Borgfonds saneringskredieten	-	-	-
Vakantiegeld	15.000	15.000	-
Frictiekosten Organisatie	-	-	-
Inventaris	-	-	-
Subtotaal	235.000	235.000	-
Resultaat na bestemming	18.800	14.900	3.900

Toelichting op afwijkingen van de begroting

Reserve Borgfonds saneringskredieten

De onttrekking uit de reserve van € 6.900 is ter dekking van een aantal afgeschreven oninbare saneringskredieten.

Reserve Vakantiegeld

In verband met de vakantiegeldverplichtingen op 31 december is er per saldo een toevoeging van € 4.200 aan de reserve gedaan om de stand van de reserve gelijk te

trekken met de feitelijke vakantieplichtingen. In de begroting na wijziging werd nog uitgegaan van een noodzakelijke dotatie van € 15.000.

Reserve Friciekosten Organisatie

De onttrekking uit de reserve is conform de begroting en betreft met name het inzetten van het restant resultaat van de jaarrekening 2013 voor de ontwikkeling en implementatie van het nieuwe dienstverlenings- en bekostigingsmodel.

Reserve Inventaris

De onttrekking uit de reserve is conform de begroting en betreft de dekking van de kapitaallasten van de in 2015 aangeschafte inventaris.

Algemene Reserve

De toevoeging aan de Algemene Reserve is conform de begroting en betreft de vrijval/vermindering van de ww-verplichtingen die in de eerste instantie door een bijdrage uit deze reserve voorzien waren.

2.6 Sisa

De bank ontvangt geen specifieke uitkeringen van het Rijk. Er is dus geen Sisa-specificatie opgenomen.

Overige gegevens

3.1 Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2015 van de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland te Enschede gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2015 met de toelichtingen, waarin opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol van de Stadsbank Oost Nederland d.d. 24 november 2011 en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. De financiële rechtmatigheidscriteria zijn vastgesteld met het controleprotocol door het algemeen bestuur op 24 november 2011.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2, lid 7 Bado, is deze goedkeuringstolerantie door het algemeen bestuur vastgesteld bij besluit van 24 november 2011. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2015 als van de activa en passiva per 31 december 2015 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213, lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Zwolle, 5 april 2016

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: J.S. Huizinga RA

3.2 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening 2015 en resultaatbestemming

De jaarrekening 2015 wordt vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Stadsbank Oost Nederland van 16 juni 2016.

1. Het gerealiseerde resultaat van 2015, na de reeds door het bestuur geaccordeerde onttrekkingen uit en dotaties aan diverse reserves, bedraagt € 18.800.
2. Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om het jaarrekeningsaldo van € 18.800 toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Bijlagen

Categorische indeling rekening

Resultaat 2015

LASTEN (bedragen in €)	Realisatie 2015	Najaarsnota 2015	Verschil	Primaire begroting 2015
Personeelslasten totaal	6.960.600	7.092.200	-131.600	7.358.000
Rente en Afschrijvingen	518.400	531.200	-12.800	526.000
Huisvesting	324.700	354.900	-30.200	352.900
Bureaunkosten	444.100	468.500	-24.400	459.600
Beheerskosten	1.255.300	1.221.800	33.500	1.223.700
Mutaties voorzieningen	8.300-	68.000	-76.300	73.800
TOTAAL LASTEN	9.494.800	9.736.600	-241.800	9.994.000

BATEN (bedragen in €)

Bijdrage bestaanskosten	1.487.000	1.602.300	-115.300	1.640.700
Preventie & Voorlichting	1.300	-	1.300	-
Indicatiestelling	1.480.800	1.559.200	-78.400	1.664.500
Informatie en Advies	-	-	-	-
Kredietverstrekking	451.800	448.800	3.000	419.900
Stabilisatie & Herstel	4.365.200	4.396.800	-31.600	4.318.800
Minnelijk schuldregelen	1.432.300	1.471.300	-39.000	1.526.400
Coaching	-	-	-	-
Nazorg	14.400	12.700	1.700	15.900
Beschikbaarheidsnuttigheid	353.300	353.100	200	335.000
Overige Baten	58.900	56.400	2.500	69.600
TOTAAL BATEN	9.645.000	9.900.600	-255.600	9.990.800

	Realisatie 2015	Najaarsnota 2015	Verschil	Primaire begroting 2015
TOTAAL LASTEN	9.494.800	9.736.600	-241.800	9.994.000
TOTAAL BATEN	9.645.000	9.900.600	-255.600	9.990.800
<i>Gerealiseerd saldo van baten en lasten</i>	150.200	164.000	-13.800	-3.200
<i>Toevoeging/onttrekking aan reserves</i>	-131.400	-149.100	17.700	5.000
GEREALISEERD RESULTAAT	18.800	14.900	3.900	1.800

Berekening van de afrekening met de deelnemende gemeenten over het jaar 2015

Totaal bijdrage dienstverlening per gemeente over het jaar 2015

Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard dienstverlening	Totaal bijdrage bestaanskosten	Totaal bijdrage additionele dienstverlening	Totaal bijdrage meerderjarigen- bewind	Totaal bijdrage projecten**	Totaal bijdrage gemeenten Jaarrekening 2015***	Totaal bijdrage gemeenten Begroting 2015	Verschil
Aalten	11.155	114.189	40.028	-	14.522		168.739	179.798	11.058-
Almelo	31.443	502.842	142.164	621	138.092		783.719	811.641	27.922-
Berkelland	18.541	147.213	59.628	207	24.204	12.000	243.252	257.430	14.178-
Borne	9.140	92.315	32.595	21.954	14.643		161.507	159.541	1.966
Bronckhorst	15.313	77.797	42.149	-	13.491		133.437	137.323	3.886-
Dinkelland	9.868	48.654	26.921	12.372	6.156		94.104	95.137	1.032-
Enschede	77.215	1.488.640	390.258	143.656	522.901	223.396	2.768.850	2.881.604	112.754-
Haaksbergen	9.939	90.513	33.844	-	20.144		144.502	147.779	3.277-
Hellendoorn	14.336	102.672	44.296	-	15.213		162.182	165.418	3.236-
Hengelo OV	36.777	376.741	132.011	21.895	148.478		679.125	693.909	14.785-
Hof van Twente	14.462	167.641	55.071	207	18.699		241.618	249.923	8.305-
Lochem	14.264	121.643	47.233	18.094	21.142		208.112	226.482	18.370-
Losser	9.100	70.338	28.955	-	8.620		107.913	118.742	10.830-
Montferland	14.880	208.846	62.557	4.411	19.105		294.920	289.571	5.348
Oldenzaal	13.744	148.520	50.587	15.399	37.763		252.268	260.017	7.749-
Oost Gelre	12.102	92.104	38.274	414	18.738	12.000	161.530	156.524	5.006
Oude IJsselstreek	16.767	211.626	66.648	-	25.685		303.959	303.800	159
Rijssen - Holten	13.848	97.752	42.557	660	21.830		162.800	162.818	19-
Tubbergen	7.856	30.911	20.164	420	3.451		54.946	57.773	2.827-
Twenterand	12.927	144.850	48.416	660	30.823		224.749	226.755	2.006-
Wierden	9.168	52.631	26.216	-	6.986		85.832	89.099	3.266-
Winterswijk	12.598	197.903	56.382	-	49.126	12.000	315.411	325.149	9.738-
Totaal	385.443	€ 4.586.342	€ 1.486.953	€ 240.970	€ 1.179.814	€ 259.396	€ 7.753.474	€ 7.996.233	€ 242.759-

* bron CBS 2015

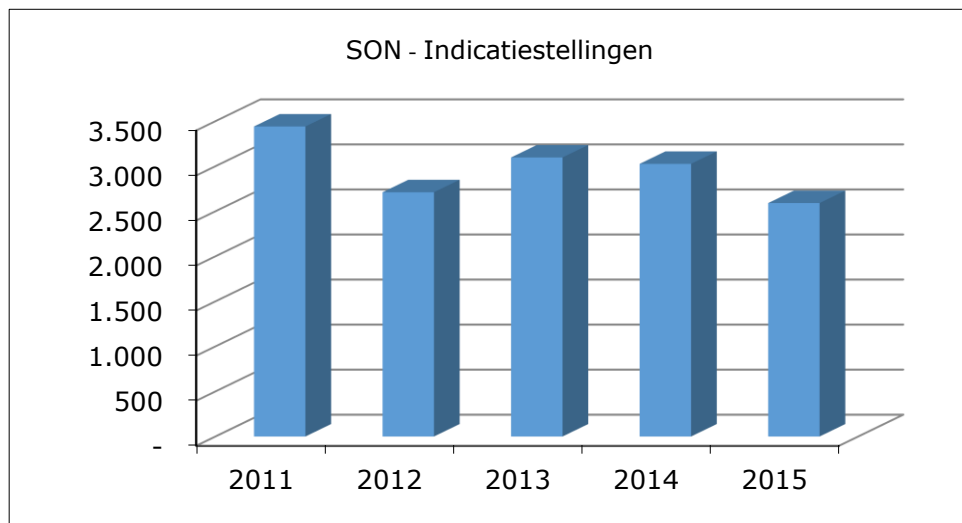
** Enschede - Formulieren Advies Punt; Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk - Pilot nieuwe dienstverlening

*** Bijdrage gemeenten in de totale baten van € 9.645.000; de overige baten van € 1.891.500 betreffen eigen inkomsten

Statistische gegevens

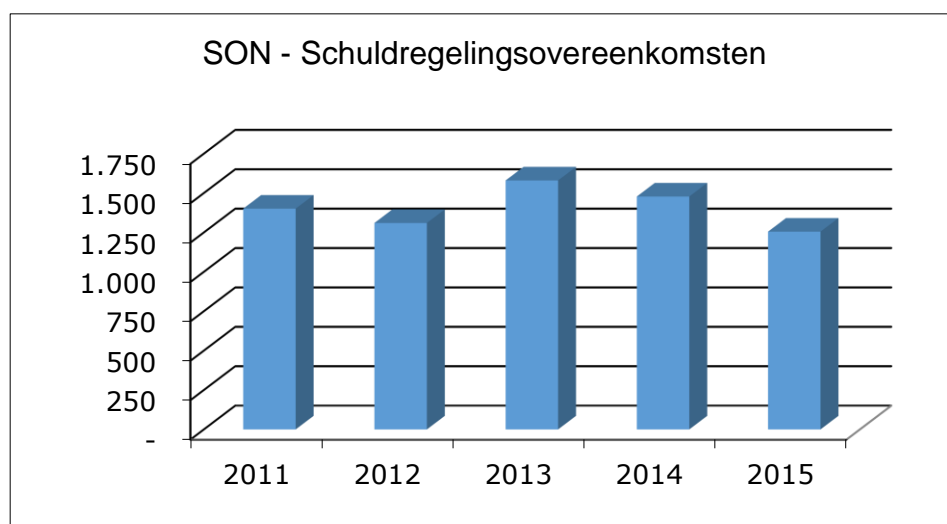
A. Fase I - Indicatiestellingen

Indicatiestellingen	2011		2012		2013		2014		2015	
	Indicatie- stellingen	Waarvan Crisis	Indicatie- stellingen	Waarvan Crisis	Indicatie- stellingen	Waarvan Crisis	Indicatie- stellingen	Waarvan Crisis	Indicatie- stellingen	Waarvan Crisis
Aalten	41	4	47	3	53	-	53	2	38	-
Almelo	515	29	340	21	427	16	384	15	399	15
Berkelland	83	-	88	-	105	-	92	-	85	2
Borne	50	4	63	5	66	4	58	3	52	2
Bronckhorst	56	2	60	2	42	1	50	-	52	-
Dinkelland	31	2	31	4	36	1	26	3	21	1
Enschede	1.110	109	849	63	1.121	55	1.132	79	988	76
Haaksbergen	44	-	25	-	32	-	57	-	41	-
Hellendoorn	24	-	33	-	56	-	37	-	31	-
Hengelo Ov.	508	60	392	37	219	30	239	27	148	7
Hof van Twente	98	3	79	7	97	7	93	3	80	3
Lochem	64	-	67	1	74	3	110	3	57	3
Losser	69	3	43	-	49	-	67	2	63	5
Montferland	116	12	125	1	149	-	122	-	117	2
Oldenzaal	122	5	105	4	117	5	105	7	101	4
Oost Gelre	61	2	34	2	52	1	49	-	49	1
Oude IJsselstreek	131	10	99	3	141	-	109	-	96	-
Rijssen-Holten	55	1	8	-	22	-	-	-	-	-
Tubbergen	14	2	12	1	22	1	19	-	8	1
Twenterand	83	3	101	5	84	1	51	-	41	-
Wierden	34	3	17	1	25	-	15	-	13	-
Winterswijk	132	2	93	1	108	1	158	14	111	7
Totaal:	3.441	256	2.711	161	3.097	126	3.026	158	2.591	129

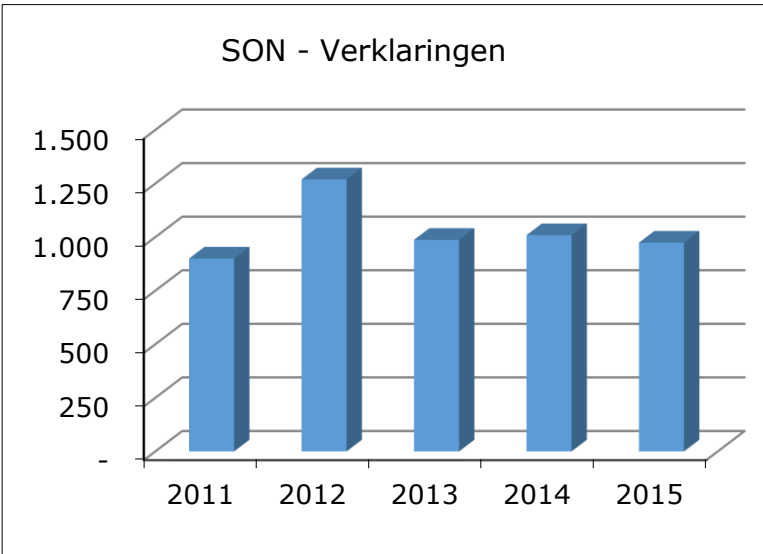
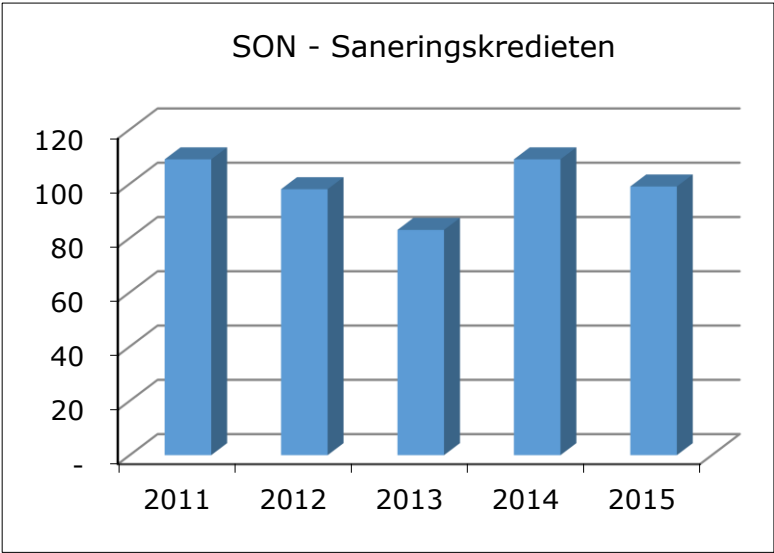
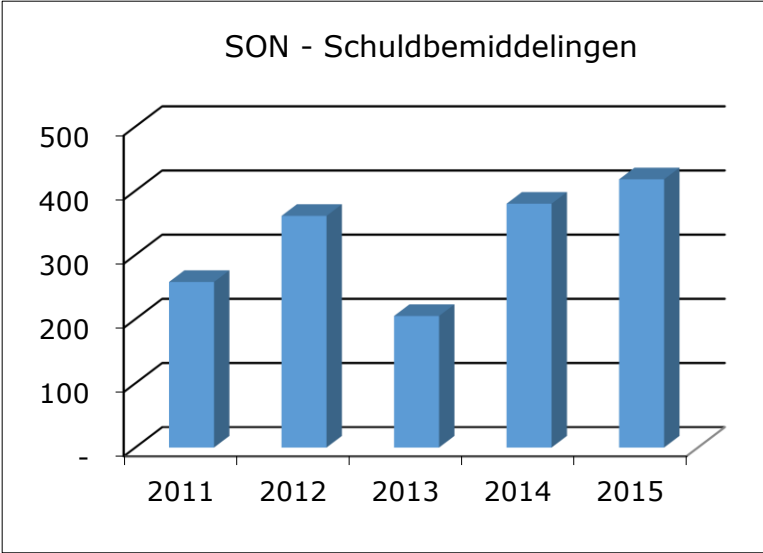
B. Fase II – Schulden oplossen (schuldregelings-overeenkomst)

	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Schuldregelings-overeenkomsten</i>	<i>Fase II</i>	<i>Fase II</i>	<i>Fase II</i>	<i>Fase II</i>	<i>Fase II</i>
Aalten	12	23	27	34	16
Almelo	189	156	201	209	170
Berkelland	43	40	57	41	40
Borne	15	24	36	34	20
Bronckhorst	28	16	28	22	19
Dinkelland	15	11	20	11	18
Enschede	518	424	546	463	411
Haaksbergen	29	23	21	27	27
Hellendoorn	13	32	33	32	18
Hengelo Ov.	142	175	153	151	128
Hof van Twente	31	37	49	46	43
Lochem	28	35	43	64	37
Losser	29	21	21	27	23
Montferland	47	42	51	66	72
Oldenzaal	44	44	59	28	36
Oost Gelre	25	23	20	15	22
Oude IJsselstreek	61	45	60	42	35
Rijssen-Holten	18	15	30	48	36
Tubbergen	5	5	12	14	6
Twenterand	43	40	41	48	43
Wierden	22	15	22	11	10
Winterswijk	44	64	50	45	25
Totaal:	1.401	1.310	1.580	1.478	1.255

C. Fase III – Schulden opgelost

Schulden opgelost door middel van	2010				2011				2012				2013				2014				2015			
	SB	SK	HF	Wsnp	SB	SK	HF	Wsnp	SB	SK	HF	Wsnp	SB	SK	HF	Wsnp	SB	SK	HF	Wsnp	SB	SK	HF	Wsnp
Aalten	8	3	3	31	5	1	1	11	3	2	2	24	2	-	2	14	6	4	-	22	5	2	-	17
Almelo	43	18	11	190	31	8	9	111	56	7	3	169	20	11	11	124	43	14	1	122	54	13	-	139
Berkelland	6	2	3	26	9	2	2	23	12	-	4	44	9	-	3	33	10	6	1	32	11	2	-	20
Borne	3	1	6	19	2	1	7	17	4	1	21	21	7	-	1	26	7	7	-	29	3	-	-	18
Bronckhorst	7	2	4	25	4	4	2	18	4	1	3	22	2	-	-	28	6	1	-	16	11	1	1	12
Dinkelland	2	2	-	5	2	1	1	13	4	-	-	12	3	1	1	10	4	1	-	8	6	3	-	7
Enschede	86	30	77	349	106	45	54	354	107	38	40	404	76	29	18	314	123	38	10	327	141	35	2	292
Haaksbergen	1	1	2	30	5	4	1	21	8	2	3	22	2	1	2	21	5	1	-	13	9	4	1	22
Hellendoorn	12	-	4	43	5	2	-	14	8	1	-	27	5	2	1	27	13	4	-	19	8	-	-	15
Hengelo Ov.	21	9	19	102	28	18	21	72	58	13	6	126	28	12	10	86	51	15	1	93	37	10	-	100
Hof van Twente	8	4	5	24	9	2	5	29	14	2	3	28	9	3	-	30	9	3	1	26	16	3	1	41
Lochem	2	-	1	20	4	1	1	27	7	5	1	22	3	4	1	28	13	-	-	36	20	6	-	27
Losser	4	1	7	26	5	3	4	27	6	2	4	18	1	1	1	17	5	-	-	20	6	-	-	15
Montferland	13	5	14	42	7	2	2	17	10	2	2	51	6	3	2	48	7	3	1	47	19	2	-	57
Oldenzaal	9	8	8	36	10	3	3	27	11	8	6	34	5	4	2	33	14	1	1	29	10	5	-	23
Oost Gelre	5	5	12	17	4	1	4	10	7	2	2	22	2	-	1	11	6	1	1	11	5	-	-	11
Oude IJsselstreek	15	5	20	43	10	4	3	42	15	-	-	58	8	6	3	35	10	3	-	39	11	5	1	43
Rijssen-Holtten	-	2	1	16	-	-	1	8	5	1	2	28	3	-	-	15	10	6	-	19	14	4	-	38
Tubbergen	1	1	-	3	1	1	-	1	4	2	-	5	1	-	1	14	1	-	-	13	2	-	-	5
Twenterand	10	9	1	68	4	4	1	20	8	-	-	53	2	4	6	28	10	2	-	41	17	2	-	33
Wierden	4	2	-	10	2	-	-	19	4	-	-	20	2	-	1	17	7	-	-	17	3	-	-	14
Winterswijk	9	5	22	26	5	2	16	19	6	8	3	59	9	2	2	28	20	5	-	30	10	2	-	25
Totaal:	269	115	220	1.151	258	109	138	900	361	98	85	1.269	205	83	69	987	380	109	17	1.009	418	99	6	974

D. Kredietverstrekking

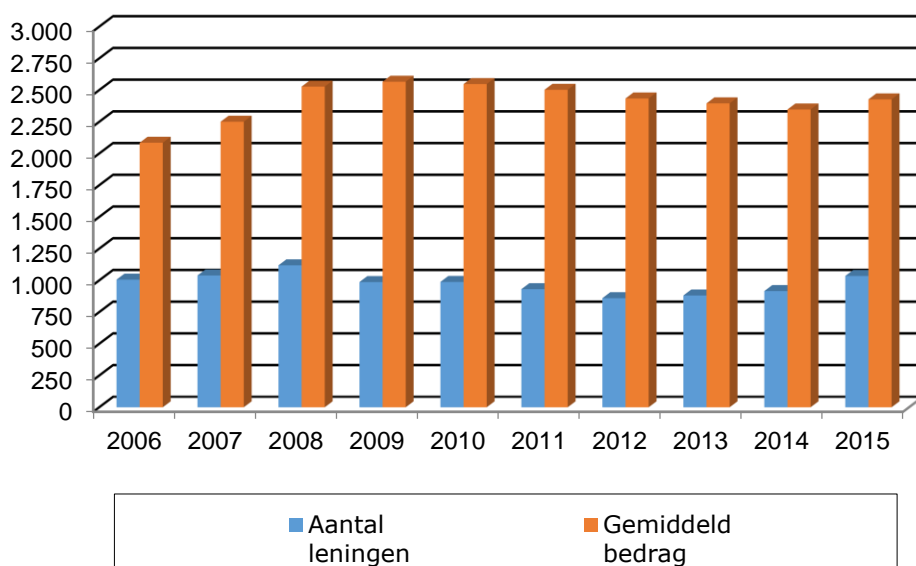
Verdeling verstrekte leningen per gemeente

SL-HF-SK	2011		2012		2013		2014		2015	
	Aantal	Netto bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)
Aalten	4	9.548	6	10.258	6	12.154	15	34.725	11	21.707
Almelo	132	370.797	117	296.873	106	248.244	97	213.539	98	220.613
Berkelland	24	81.417	19	50.856	29	99.671	27	78.384	27	97.281
Borne	23	65.890	26	57.520	13	28.919	14	32.103	16	49.567
Bronckhorst	11	22.895	12	22.453	8	24.502	11	23.176	12	28.019
Dinkelland	3	6.358	4	6.959	14	46.749	13	41.642	7	12.791
Enschede	308	589.075	285	599.763	316	632.996	337	707.313	354	718.046
Haaksbergen	10	24.243	13	35.072	15	44.558	13	33.842	18	45.074
Hellendoorn	24	48.638	14	25.110	20	42.387	26	52.152	30	58.289
Hengelo Ov.	131	361.682	113	321.348	89	261.687	84	204.230	71	172.269
Hof van Twente	34	98.681	29	86.611	26	67.417	30	87.162	42	155.774
Lochem	6	13.283	7	10.434	12	22.441	4	7.757	9	17.318
Losser	36	118.871	23	63.861	12	32.195	10	20.132	35	116.742
Montferland	8	19.090	16	33.665	38	74.967	37	85.576	49	103.401
Oldenzaal	35	78.416	52	108.994	35	73.350	31	60.307	69	152.631
Oost Gelre	25	65.376	18	47.696	16	49.229	19	61.862	31	104.090
Oude IJsselstreek	20	43.788	23	45.552	36	78.324	48	104.922	41	73.675
Rijssen-Holtten	19	76.569	24	118.640	21	86.386	21	81.560	28	135.212
Tubbergen	5	11.727	3	6.160	3	3.710	1	2.283	2	3.270
Twenterand	29	86.594	22	56.150	32	96.899	34	110.365	41	92.674
Wierden	4	22.272	4	9.905	6	16.309	5	16.950	5	14.164
Winterswijk	40	114.671	30	79.494	27	65.090	37	87.759	37	112.503
<i>Recentelijk verhuisd:</i>					1	2.347	1	2.461	2	6.917
Totaal:	931	2.329.882	860	2.093.372	881	2.110.530	915	2.150.202	1.035	2.512.027

Jaar	Aantal leningen	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Index 2006=100
2006	1.006	2.097.731	2.085	100
2007	1.039	2.338.698	2.251	108
2008	1.119	2.828.436	2.528	121
2009	987	2.532.856	2.566	123
2010	988	2.517.233	2.548	122
2011	931	2.329.882	2.503	120
2012	860	2.093.372	2.434	117
2013	881	2.110.530	2.396	115
2014	916	2.150.202	2.347	113
2015	1.035	2.512.027	2.427	116

Jaar	Uitstaand saldo (€)	Index 2006=100	Toename / afname Uitstaand saldo (€)
2006	3.883.017	100	
2007	4.005.838	103	122.820
2008	4.544.393	117	661.376
2009	4.663.855	120	780.838
2010	4.614.790	119	731.773
2011	4.388.531	113	505.514
2012	4.126.406	106	243.389
2013	4.133.387	106	250.370
2014	4.195.457	108	312.440
2015	4.562.648	118	679.631

SON - Aantal leningen en gemiddeld bedrag

Borgstellingen ten opzichte van totaal aantal leningen

Borgstellingen t.o.v. totaal aantal leningen	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal met borg gsd	129	153	158	142	309
Aantal met instelling borg	1	-	2	1	-
Aantal met persoonl. borg	2	1	2	2	-
Aantal met borg SON	95	98	84	104	93
Aantal zonder borg	704	608	635	666	633
Totaal aantal:	931	860	881	915	1.035
Omzet met borg gsd (€)	434.447	432.250	430.995	413.357	915.724
Omzet met instelling borg (€)	4.080	-	7.703	1.328	-
Omzet met persoonl. borg (€)	9.000	1.500	12.883	12.807	-
Omzet met borg SON (€)	192.998	176.570	152.882	204.137	150.604
Omzet zonder borg (€)	1.689.357	1.483.052	1.506.067	1.518.573	1.445.699
Totaal omzet (€):	2.329.882	2.093.372	2.110.530	2.150.202	2.512.027

Verdeling uitbetaalde leningen naar looptijdklassen

Looptijdklassen	2011	2012	2013	2014	2015
0-12 maanden	28	26	22	22	18
13-24 maanden	120	89	93	92	68
25-36 maanden	474	441	433	474	623
37-48 maanden	107	104	114	117	81
49-60 maanden	202	200	218	209	244
boven 60 maanden	-	-	1	1	1
Totaal:	931	860	881	915	1.035

Verdeling uitbetaalde leningen naar inkomensklassen

Netto inkomen per maand	2011			2012			2013			2014			2015		
	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)
tot 700	9	11.069	1.230	3	6.095	2.032	2	4.358	2.179	3	4.630	1.543	5	13.960	2.792
701 - 800	8	17.028	2.129	4	6.279	1.570	3	4.635	1.545	7	18.778	2.683	7	18.203	2.600
801 - 900	186	339.122	1.823	192	384.644	2.003	251	480.217	1.913	151	269.929	1.788	55	105.772	1.923
901 - 1.000	233	444.096	1.906	215	411.014	1.912	210	398.192	1.896	294	555.335	1.889	511	1.024.822	2.006
1.001 - 1.100	157	399.076	2.542	169	394.118	2.332	117	270.683	2.314	149	324.377	2.177	114	237.359	2.082
1.101 - 1.300	224	634.385	2.832	190	515.230	2.712	219	604.415	2.760	212	606.285	2.860	243	752.756	3.098
1.301 - 1.700	84	297.837	3.546	62	231.899	3.740	46	155.758	3.386	74	251.117	3.393	83	269.575	3.248
1.701 - 2.500	25	149.727	5.989	25	144.093	5.764	25	120.431	4.817	20	94.749	4.737	15	81.580	5.439
boven 2.500	4	32.546	8.136	-	-	-	8	71.841	8.980	5	25.001	5.000	2	8.000	4.000
nb	1	4.995	4.995	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal:	931	2.329.882	2.503	860	2.093.372	2.434	881	2.110.530	2.396	915	2.150.202	2.350	1.035	2.512.027	2.427

Verdeling uitbetaalde leningen naar bedragklassen

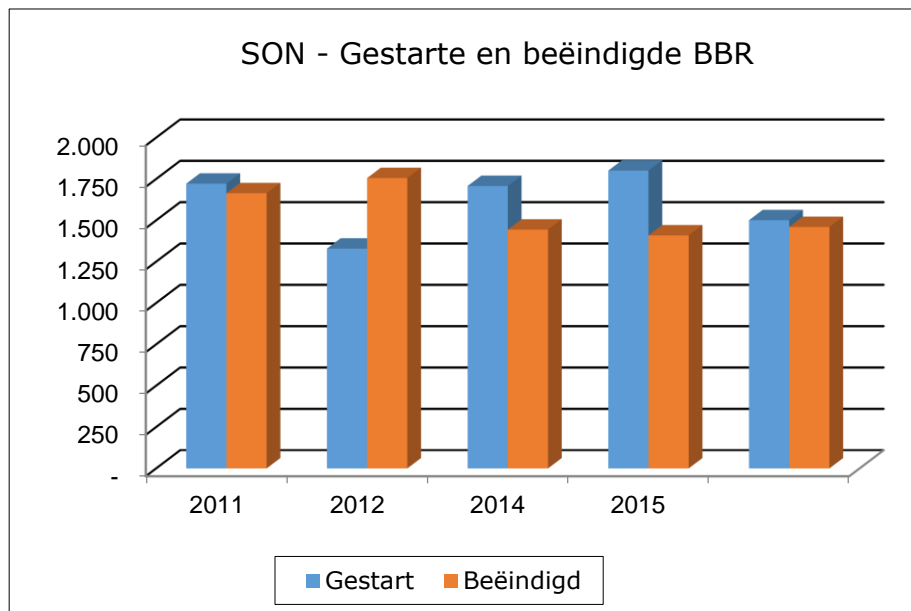
Netto bedragklasse (€)	2011			2012			2013			2014			2015		
	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)
tot 700	32	17.824	557	29	16.332	563	28	16.057	573	21	11.408	543	25	13.295	532
701 - 1.100	62	59.547	960	52	49.990	961	56	53.247	951	51	48.509	951	57	55.746	978
1.101 - 2.300	424	716.339	1.689	383	640.574	1.673	410	702.907	1.714	458	785.361	1.715	470	795.225	1.692
2.301 - 3.400	245	683.391	2.789	261	719.470	2.757	244	664.135	2.722	256	691.372	2.701	311	830.406	2.670
3.401 - 4.500	89	335.625	3.771	82	306.206	3.734	96	360.405	3.754	79	298.772	3.782	102	386.780	3.792
4.501 - 6.800	57	310.572	5.449	31	166.726	5.378	39	217.965	5.589	33	173.329	5.252	55	294.908	5.362
6.801 - 9.000	12	91.579	7.632	15	118.119	7.875	6	45.840	7.640	13	98.347	7.565	11	86.784	7.889
9.001 - 15.000	9	98.760	10.973	7	75.955	10.851	1	13.735	13.735	4	43.104	10.776	3	30.761	10.254
15.001 - 20.000	1	16.245	16.245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20.001 - 25.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
boven 25.000	-	-	-	-	-	-	1	36.240	36.240	-	-	-	-	-	-
Totaal:	931	2.329.882	2.503	860	2.093.372	2.434	881	2.110.530	2.396	915	2.150.202	2.350	1.035	2.512.027	2.427

Verdeling uitbetaalde leningen naar leeftijdsgroepen

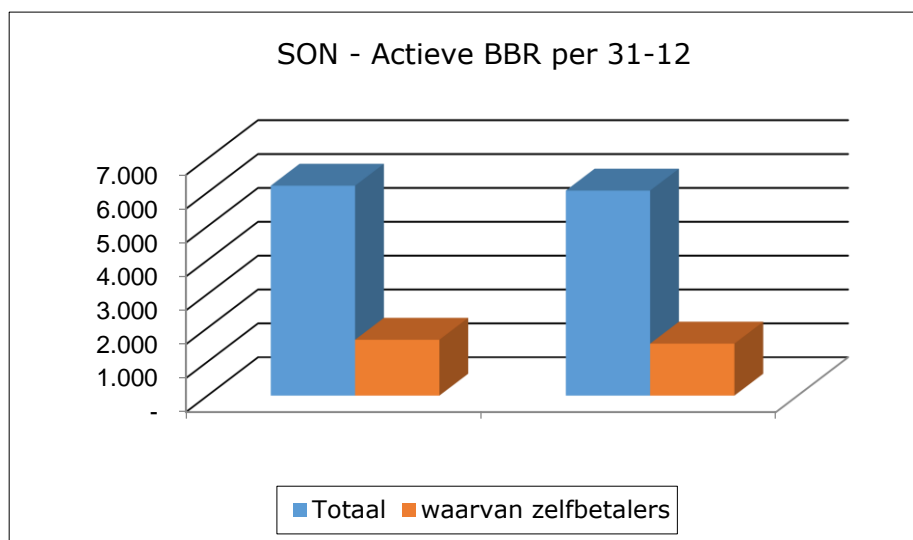
Leeftijdsgroepen	2011			2012			2013			2014			2015		
	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)
tot 20 jr.	11	27.224	2.475	18	39.075	2.171	10	21.303	2.130	17	40.196	2.364	15	26.290	1.753
21 - 30 jr.	126	308.680	2.450	147	355.411	2.418	139	320.168	2.303	148	333.772	2.255	206	495.062	2.403
31 - 40 jr.	195	488.879	2.507	173	454.977	2.630	185	449.707	2.431	170	410.644	2.416	231	595.936	2.580
41 - 50 jr.	206	594.412	2.885	199	499.373	2.509	197	521.178	2.646	215	527.750	2.455	222	574.652	2.589
51 - 60 jr.	221	527.707	2.388	189	451.460	2.389	187	433.925	2.320	198	477.358	2.411	189	440.698	2.332
61 - 70 jr.	128	275.224	2.150	89	213.951	2.404	120	274.911	2.291	114	252.081	2.211	124	280.681	2.264
boven 70 jr.	44	107.754	2.449	45	79.124	1.758	43	89.337	2.078	53	108.401	2.045	48	98.709	2.056
Totaal:	931	2.329.882	2.503	860	2.093.372	2.434	881	2.110.530	2.396	915	2.150.202	2.350	1.035	2.512.027	2.427

E. Budgetbeheer

Budgetbeheer	2011				2012				2013			
	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.
Aalten	14	23	96	13	22	26	91	13	22	16	94	15
Almelo	269	266	1.035	148	150	295	863	294	210	203	835	381
Berkelland	49	33	169	29	38	35	164	42	61	37	177	40
Borne	24	39	111	19	25	37	99	26	40	22	112	27
Bronckhorst	26	32	85	4	23	20	85	8	18	24	80	10
Dinkelland	12	12	65	4	12	19	58	7	22	13	66	9
Enschede	568	536	2.139	324	417	549	1.988	379	569	547	1.815	576
Haaksbergen	31	15	101	6	21	22	101	10	22	17	104	16
Hellendoorn	21	28	127	14	29	32	123	16	47	22	143	14
Hengelo Ov.	254	221	864	215	190	234	775	219	178	148	764	187
Hof van Twente	61	51	181	21	34	41	172	32	44	33	176	30
Lochem	38	22	85	9	35	24	93	13	50	21	119	13
Losser	31	37	138	23	21	45	113	28	21	34	108	39
Montferland	48	47	186	9	45	53	169	9	54	48	172	14
Oldenzaal	50	54	254	21	52	67	232	31	59	48	218	25
Oost Gelre	21	27	120	4	23	35	107	3	22	16	106	9
Oude IJsselstreek	46	69	236	4	51	63	226	16	77	51	250	25
Rijssen-Holtén	28	30	131	21	37	32	129	21	49	29	141	19
Tubbergen	8	6	25	3	7	6	26	3	13	2	35	4
Twenterand	46	36	206	19	44	46	196	47	60	59	197	65
Wierden	22	16	94	11	15	19	90	15	25	23	90	34
Winterswijk	55	64	210	3	38	56	182	4	45	31	186	4
<i>Recentelijk verhuisd:</i>			17	16			15	15				
Totaal:	1.722	1.664	6.675	940	1.329	1.756	6.097	1.251	1.708	1.444	5.988	1.556

Budgetbeheer	2014				2015			
	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.
Aalten	32	16	111	12	25	16	114	10
Almelo	206	202	812	444	215	210	819	400
Berkelland	49	35	179	37	35	43	169	41
Borne	26	13	127	33	22	21	121	32
Bronckhorst	26	24	79	9	25	25	71	12
Dinkelland	13	8	67	8	8	18	54	8
Enschede	586	514	1.796	592	455	439	1.735	520
Haaksbergen	35	27	112	13	22	28	100	18
Hellendoorn	31	33	146	14	37	26	157	17
Hengelo Ov.	187	152	766	182	165	189	736	167
Hof van Twente	49	29	193	22	36	28	197	20
Lochem	61	29	144	11	25	25	134	19
Losser	32	31	109	46	27	33	98	38
Montferland	71	47	191	16	58	50	192	19
Oldenzaal	42	44	215	24	31	54	185	32
Oost Gelre	33	23	108	8	27	27	102	8
Oude IJsselstreek	95	55	279	18	71	57	287	16
Rijssen- Holten	45	26	160	24	44	38	162	26
Tubbergen	17	7	43	4	15	14	43	4
Twenterand	59	33	211	68	62	46	227	68
Wierden	20	18	92	43	39	22	104	32
Winterswijk	86	43	240	5	57	51	227	9
<i>Recentelijk verhuisd:</i>			18	16			19	19
Totaal:	1.801	1.409	6.198	1.649	1.501	1.460	6.053	1.535

F. Beschermingsbewind

Beschermingsbewind - actueel per 31 december	2012	2013	2014	2015
Almelo	28	56	95	108
Hellendoorn	4	11	13	12
Rijssen-Holten	7	11	13	16
Tubbergen	-	1	2	2
Twenterand	17	21	25	25
Wierden	1	1	3	5
Aalten	2	5	8	10
Berkelland	8	13	21	18
Bronckhorst	1	2	8	11
Enschede	101	250	393	413
Haaksbergen	-	4	10	18
Lochem	5	7	11	15
Losser	5	4	6	6
Montferland	4	5	11	14
Oost Gelre	3	5	13	17
Oude IJsselstreek	7	9	20	20
Winterswijk	8	14	29	40
Borne	5	10	12	13
Dinkelland	-	2	4	5
Hengelo	44	79	116	117
Hof van Twente	8	13	12	16
Oldenzaal	15	31	32	32
Overige werkgebieden	-		13	17
Totaal	273	554	870	950